

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2008-2009

2 oktober 2008

ONTWERP VAN DECREET

**houdende wijziging van het decreet van 13 juli 2007
inzake medisch verantwoorde sportbeoefening en van het decreet van 24 juli 1996
tot vaststelling van het statuut van de niet-professionele sportbeoefenaar**

INHOUD

	Blz.
Memorie van toelichting	4
Voorontwerp van decreet	13
Advies van de Raad van State	19
Ontwerp van decreet	33
Bijlage bij de memorie van toelichting: Reguleringsimpactanalyse.....	37

MEMORIE VAN TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

A. Achtergrond

Dit ontwerp van decreet heeft tot doel een regeling uit te werken inzake de ‘ethisch verantwoorde sportbeoefening’. Dit ontwerp past binnen het beleid van de Vlaamse Gemeenschap dat erop gericht is om het bestaande domein van het medisch verantwoord sporten in drie bewegingen opnieuw op te bouwen en uit te breiden:

- 1) het implementeren van de WADA-code (d.i. de antidopingcode van het Wereldantidopingagentschap) via het decreet inzake medisch verantwoorde sportbeoefening (dit werd gerealiseerd door middel van het nieuwe decreet van 13 juli 2007, dat het decreet van 27 maart 1991 vervangt);
- 2) het inbrengen van een dimensie ‘ethisch verantwoord sporten’;
- 3) het treffen van maatregelen ten aanzien van de entourage in het kader van dopingpraktijken.

Het huidige ontwerp geeft uitvoering aan het tweede en derde onderdeel van de beleidsstrategie en valt dan ook uiteen in twee grote onderdelen:

- het ethisch verantwoord sporten, en
- de rol van de entourage in dopingpraktijken.

Daarnaast worden bij dit ontwerp ook een aantal juridisch noodzakelijke wijzigingen van het decreet van 13 juli 2007 doorgevoerd.

B. Bevoegdheid

De bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap inzake de ethisch verantwoorde sportbeoefening steunt op artikel 127, §1, 1°, van de Grondwet waarin bepaald wordt dat de Vlaamse en de Franse Gemeenschap bij decreet de culturele aangelegenheden regelen. Zoals bekend, valt de sport onder de culturele aangelegenheden zoals begrepen in de Grondwet (artikel 4, 9°, bijzondere wet hervorming instellingen van 8 augustus 1980, BS 15 augustus 1980).

Krachtens artikel 127, §2, van de Belgische Grondwet hebben de decreten van de Vlaamse Gemeenschap inzake sport slechts kracht van wet:

- in het Nederlandse taalgebied, en
- in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad, doch enkel ten aanzien van de aldaar gevestigde instellingen die, wegens hun activiteiten, moeten worden beschouwd als uitsluitend te behoren tot de Vlaamse Gemeenschap.

Uit de artikelen 127 tot 129 van de Grondwet vloeit voort dat de territoriale bevoegdheid van de gemeenschappen verschilt naargelang van de uitgeoefende materiële gemeenschapsbevoegdheid. Alvorens in te kunnen gaan op de bevoegdheidsverdeling ratione loci inzake medisch verantwoord sporten, moet deze aangelegenheid dus eerst materieel-bevoegdheidsrechtelijk gekwalificeerd worden.

De Vlaamse Regering merkt hierbij op dat de huidige regeling inzake de medisch verantwoorde sportbeoefening (decreet van 13 juli 2007) steunt op de uitoefening van de bevoegdheden in de persoonsgebonden aangelegenheden. Sedert arrest nr. 69/1992 van het Grondwettelijk Hof van 12 november 1992, werd de regeling van de medisch verantwoorde sportbeoefening uitdrukkelijk gekwalificeerd als een aspect van de preventieve gezondheidszorg dat specifiek is voor de medische bescherming van sportbeoefenaars.

De verschillende grondwettelijke bevoegdheidsgronden van de Vlaamse Gemeenschap inzake ethisch verantwoord sporten (culturele aangelegenheden) en medisch verantwoord sporten (persoonsgebonden aangelegenheden) hoeft volgens de Vlaamse Regering niet te beletten dat deze materies in één en hetzelfde decreet worden geregeld. De desbetreffende verplichtingen liggen verder ook vervat in duidelijk onderscheiden bepalingen. Wel kan dit een genuanceerd verschil in toepassingsgebied tot gevolg hebben, met name in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad, omdat daar, met het oog op het bepalen van de bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap, in het ene domein het unicommunautaire karakter van instellingen beoordeeld wordt ‘wegens hun organisatie’ (in geval van ‘persoonsgebonden aangelegenheden’) en in het andere domein ‘wegens hun activiteiten’ (in geval van ‘culturele aangelegenheden’). De Vlaamse Regering acht de impact van dit verschil meer van belang op theoretisch vlak en als zodanig niet erg significant in de realiteit.

De bepalingen die steunen op de bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap inzake ethisch verantwoord sporten (culturele aangelegenheden), betreffen de artikelen 2 tot en met 6 van het huidige ontwerp.

C. Ethisch verantwoord sporten

1. Probleemstelling

De problematiek van het ethisch verantwoord sporten is blijvend actueel. Men dient daarbij niet alleen te denken aan de beruchte omkoopaffaire in het betaald voetbal, de zogenaamde zaak-Ye. Men kan ook denken aan uitingen van racisme of xenofobie in de sport, het behoorlijk bestuur in sportverenigingen, de fair play in de sport, de omgang met jongeren en kinderen, de maatschappelijke verantwoordelijkheid van sportorganisaties en dergelijke meer. Ethiek in de sport is dus een zeer ruim begrip.

In de ethiek is de beoordeling van het menselijk gedrag aan de orde. De beoordeling ervan geschiedt in beginsel vanuit moreel oogpunt. Belangrijk is hierbij het inzicht dat een beleidsoptreden impliceert dat men een aantal keuzes maakt met betrekking tot de waarden die men in de sport wil beschermen.

De actoren waarop men zich in de sport richt ten aanzien van wie men het gedrag zou willen gaan beoordelen, zijn dan ook zeer uiteenlopend. Het kan daarbij gaan om de volgende personen: sporters, sportverenigingen, sportfederaties, coaches, begeleiders, stafmedewerkers, sponsors, scheidsrechters, officials, familieleden, fans, makelaars, managers, media.

2. Internationale context

Met een regeling inzake het ethisch verantwoord sporten sluit de Vlaamse Gemeenschap aan bij de 'Code of Sport Ethics', die als aanbeveling Nr. R(92)14Rev werd aanvaard door de Raad van Europa op 24 september 1992 en herzien op 16 mei 2001.

Volgens deze code hebben de overheden onder meer de volgende verplichtingen:

- het bevorderen van de aanvaarding van hoge ethische normen in alle geledingen van de samenleving waarin de sport werkzaam is;

- het stimuleren en ondersteunen van organisaties en personen die gezonde ethische principes in hun werk in de sport hanteren;
- het ondersteunen van initiatieven die gericht zijn op het bevorderen van de fair play in de sport, in het bijzonder ten aanzien van jongeren, en het aanmoedigen van instanties om fair play als een centrale doelstelling in hun werk te hanteren.

3. De beleidsdoelstelling

Op strategisch niveau wenst de Vlaamse Regering met het huidige ontwerp de volgende doelstelling te vervullen:

- een voorbeeldfunctie vervullen als overheid;
- streven naar een voorbeeldfunctie van de sport;
- responsabilisering met behoud van keuzevrijheid van de sportwereld;
- sturend kunnen optreden voor zaken die mislopen;
- eventueel ingrijpen via tuchtrechterlijk optreden mogelijk maken.

De focus ligt daarbij niet noodzakelijk op topsport. Ook in de breedtesport zijn er problemen in verband met het ethisch verantwoord sporten.

4. De beleids optie

Vanuit de vaststelling dat in de sport bepaald gedrag te wensen overlaat, wil de Vlaamse Regering instrumenten creëren om op dit gedrag invloed uit te oefenen.

Daarbij is de invalshoek:

- dat de overheid verhoogde aandacht wil voor de ethiek in de sport;
- dat deze aandacht zichtbaar en voelbaar wordt in de sportwereld. Dit wil zeggen dat er meer moet zijn dan een ronkende verklaring die verder dode letter blijft;
- weliswaar moet de Vlaamse Regering niet teveel inhoudelijke ethische normen opleggen;

- nochtans kan het nodig zijn om wel harder op te treden bij extreme situaties of mistoestanden.

De optie die door de Vlaamse Regering wordt genomen, is gekenmerkt door:

- een positief verhaal;
- met een zo breed mogelijk bereik;
- dat geen moraal ‘oplegt’, maar wel de aandacht verhoogt voor ethische kwesties;
- via responsabilisering en samenwerking;
- geïnspireerd op de open methode van coördinatie (OMC);
- met respect voor bestaande wetgeving en beleidsinstrumenten.

5. Implementatie van de beleidsoptie

a. Aanpassing decreet inzake medisch verantwoorde sportbeoefening

1. De Vlaamse Regering is er zich van bewust dat niet alles bij wijze van directe regulering moet worden gerealiseerd. Wellicht is dit voor een aanpak van een aantal harde onderwerpen (bijvoorbeeld kinderhandel en -misbruik, racisme) wel relevant, maar toch minder voor zachtere ethische onderwerpen (inclusie, fair play).

Voor wat de ‘harde’ onderwerpen betreft, is er reeds heel wat wetgevend werk verricht. Zo kan men verwijzen naar de regeling in verband met:

- *doping*: het decreet van de Vlaamse Gemeenschap van 13 juli 2007 inzake medisch verantwoorde sportbeoefening;
- *veiligheid en geweld*: op 21 december 1998 kwam de wet betreffende de veiligheid bij voetbalwedstrijden tot stand, hierna de Voetbalwet genoemd. Deze wet werd gewijzigd door de wet van 10 maart 2003. De Voetbalwet voorziet in een aantal verplichtingen voor zowel de supporters als de organisatoren. In dat kader kan de voetbalcel (Federale Overheidsdienst Binnenlandse

Zaken) administratieve sancties opleggen aan de supporters en de organisatoren die de wet overtreden;

- *omkoping en corruptie*: corruptie door private personen is sinds kort geregeld in het Belgische strafrecht. De artikelen 504bis en 504ter van het Strafwetboek voorzien in de overtreding van private omkoping. Voorheen bestond enkel het misdrijf van omkoping door ambtenaren;
- *mensenhandel*: mensenhandel bestaat voornamelijk in de uitbuiting van mensen in diverse sectoren. Het kan gaan om seksuele uitbuiting (voornamelijk in het kader van prostitutie) of om economische uitbuiting (door arbeid). Zo gebeurt het dat mensen uitgebuit worden bijvoorbeeld in de bouwsector, de horeca of huisarbeid. Uiteraard kan mensenhandel, alsook mensensmokkel, ontstaan in de sport. Sinds de wet van 13 april 1995 op de mensenhandel zijn in België zowel de mensenhandel als bepaalde vormen van mensensmokkel strafbaar. Op 10 augustus 2005 werd een nieuwe wet gestemd en is sinds 12 september 2005 in voege getreden. België diende de wetgeving aan te passen gelet op de nieuwe internationale en Europese instrumenten die de laatste jaren werden goedgekeurd. Mensenhandel en mensensmokkel zijn nu duidelijk gedefinieerd, zoals blijkt uit het nieuwe artikel 433quinquies van het Strafwetboek en het nieuwe artikel 77bis van de wet van 15 december 1980 (Vreemdelingenwet);
- *transfers en vrijheid*: het decreet van 24 juli 1996 tot vaststelling van het statuut van de niet-professionele sportbeoefenaar regelt de vrije overgang van sporters en disciplinaire aangelegenheden anderzijds. De sportverenigingen zijn op grond van dit decreet verplicht om de gevolgen te erkennen van een regelmatige beëindiging van de overeenkomst door de niet-professionele sportbeoefenaar. Zij moeten ook de vrije keuze van aansluiting bij een nieuwe sportvereniging door de niet-professionele sportbeoefenaar eerbiedigen (artikel 3, §1, laatste alinea). Het decreet voorziet ook dat elke vergoeding naar aanleiding van een overgang verboden is (artikel 3, §2);

- *rechtsbescherming in tuchtzaken*: het hoger-vermelde decreet van 24 juli 1996 tot vaststelling van het statuut van de niet-professionele sportbeoefenaar regelt ook de sporttucht. Het decreet erkent dat tuchtmaatregelen, met name sancties ten aanzien van de sporter, mogelijk zijn ter verdediging en behartiging van het doel van de sportfederatie of sportvereniging. Dit betekent dat het beginsel van private sporttucht wordt erkend, maar weliswaar binnen een doelgebondenheid. De tuchtregeling strekt ertoe de foutieve gedragingen van de sporter te beoordelen en eventueel te sanctioneren. De tuchtprocedures dienen evenwel te beantwoorden aan een aantal fundamentele principes, zoals de onafhankelijkheid en onpartijdigheid; de openbaarheid van de zittingen; het rekening houden met de jeugdige leeftijd van de jonge sporter; de tegensprekelijkheid; een gemotiveerde beslissing, die vatbaar is voor hoger beroep bij een beroepsinstantie die minstens uit drie personen bestaat (cf. artikel 8 van het decreet);
- *discriminatie*: naast de (vernieuwde) federale antidiscriminatiewetgeving van 10 mei 2007 (wet ter bestrijding van bepaalde vormen van discriminatie; wet tot wijziging van de wet van 30 juli 1981 tot bestraffing van bepaalde door racisme of xenofobie ingegeven daden; wet ter bestrijding van discriminatie tussen vrouwen en mannen) heeft de Vlaamse Regering tevens het decreet gelijke kansen en gelijke behandelingsbeleid voorbereid (dat bij de redactie van het onderhavige ontwerp op behandeling wachtte), dat een bescherming biedt in geval van discriminatie op grond van: geslacht, ras, huidskleur, afkomst, nationale of etnische afstamming, leeftijd, seksuele geaardheid, burgerlijke staat, geboorte, vermogen, geloof of levensbeschouwing, politieke overtuiging, taal, gezondheidstoestand, handicap, fysieke of genetische eigenschap, sociale positie en nationaliteit. Het nieuwe decreet specificeert bovendien de domeinen waarbinnen discriminatie niet kan. Het gaat om werk, gezondheidszorg, onderwijs, huisvesting, mobiliteit, cultuur, jeugd, sociale voordelen en toegang tot en deelname aan economische, sociale, culturele of politieke activiteit buiten de privésfeer.

Er blijft ten aanzien van de sport evenwel een lacune bestaan voor de meer ‘zachte’ onderwerpen. Hieraan wenst het huidige ontwerp tegemoet te komen.

Eveneens wordt gestreefd naar een situatie waarbij zoveel mogelijk verantwoordelijkheid bij de sportsector zelf komt te liggen. Daarbij komt dat het verre van evident is om als Vlaamse Regering een bepaalde ethiek voor te schrijven of op te leggen. Op deze gronden komen vormen van zelfregulering in beeld, waarvan in het huidige ontwerp gebruik wordt gemaakt.

2. Het komt de Vlaamse Regering voor dat de voorkeur voor een decretaal optreden plaats grijpt via een uitbreiding van het decreet van 13 juli 2007 inzake medisch verantwoorde sportbeoefening (decreet MVS). In dit decreet kunnen de aspecten ‘ethisch verantwoord sporten’ wordt ingebouwd. Dit lijkt in het bijzonder passend op conceptueel vlak, aangezien gezondheid, doping, fair play en ethiek in de sport zeer nauw met elkaar verbonden zijn. Een en ander geniet meteen het voordeel dat het decreet MVS een breed toepassingsgebied heeft.

b. Gestuurde zelfregulering

Het ontwerp doet een beroep op zelfregulering. Zelfregulering betekent hier dat de betrokken actoren in de sport zelf, voor zichzelf en met een zekere graad van autonomie bindende maatregelen opstellen, uitvoeren en handhaven. In de eerste plaats zullen de sportfederaties aangesproken worden.

Het betreft geen zuivere zelfregulering. Het gaat daarentegen om een gestuurde vorm van zelfregulering, waarbij de eigen normatieve uitwerking van de sportorganisaties binnen wettelijk gestelde grenzen moet blijven maar waarbij de belanghebbers toch een ruime vrijheid hebben. De overheid behoudt controle op het eindresultaat.

Om verschillende redenen wordt voor de weg van zelfregulering gekozen:

- 1) we worden tegenwoordig geconfronteerd met een veelheid aan gedetailleerde overheidsregulering, ook in de sportwereld. Dit kan leiden

tot uitvoerings- en handhavingsproblemen en tot zwakke opvolging of zelfs misbruik door de betrokkenen;

- 2) we worden geconfronteerd met een complexer wordende maatschappij en sportieve wereld met specifieke eigenheden. Zelfregulering biedt meer kansen om de eigenheid en de diversificatie (aangepastheid) alsook de dynamiek (aanpassingsvermogen) van normen te waarborgen;
- 3) ten slotte moet worden vastgesteld dat de aard van de te regelen materie – ethiek in de sport – zich niet helemaal leent tot de mechanismen die vanuit het overheidsoptreden traditioneel worden gebruikt. Het is niet de bedoeling om bij decreet een unieke moraal op te leggen, maar wel om de aandacht voor ethiek in de sport te verhogen.

c. Zelfregulering via de opencoördinatiemethode

De methode die in het kader van de genomen beleidsopties het meest werkzaam is, is de zogenaamde ‘opencoördinatiemethode’ (OCM). Deze methode is niet nieuw en is succesvol in beleidsdomeinen die zich lenen tot een meer zacht sturende reguleringsaanpak. Zo wordt de opencoördinatiemethode sinds vele jaren gebruikt in het kader van de Europese werkgelegenheidsstrategie.

De open coördinatie is een dynamisch en cyclisch leerproces waarbij expliciete, duidelijke en onderling overeengekomen richtsnoeren (i.e. formulering van een richting die de geadresseerden moeten volgen met het oog op het bereiken van een vooropgestelde doelstelling) worden gedefinieerd, waarna ‘benchmarking’ en ‘peer review’ de verantwoordelijken uit de sportsector in staat stelt kennis te nemen van de beste praktijken en hieruit te leren om ze, eventueel aangepast, te implementeren.

Essentieel aan de OCM is dat de verschillende betrokken actoren gezamenlijk doelstellingen afspreken, waarna elk van hen verantwoordelijk is voor de realisatie ervan binnen het eigen bevoegdheidsdomein. De verschillende partners kunnen vanuit hun eigenheid bepalen hoe ze die doelstellingen zullen nastreven en realiseren.

Het succes van de OCM is gekoppeld aan de mogelijkheid tot het uitwisselen van goede praktijken. Op deze wijze wordt de sociale druk of

‘peer’-druk opgevoerd om het gepaste gedrag binnen de sportverenigingen na te streven. Het cyclisch karakter zorgt voor de handhaving. Bij deze methode worden de betrokkenen door elkaar beoordeeld en is de rol van de overheid beperkt tot toezicht.

De OCM is dus voornamelijk gebaseerd op:

- a) de gezamenlijke vaststelling van de te bereiken doelstellingen;
- b) gezamenlijk gedefinieerde richtsnoeren;
- c) benchmarking en peer review, met andere woorden, vergelijking van de prestaties van betrokkenen en uitwisseling van optimale praktijken.

Vertaald naar de problematiek van het ethisch verantwoord sporten, steunt de opencoördinatiemethode op de volgende elementen:

1. de Vlaamse Regering legt, via decreet, een principiële aandacht op de problematiek van het ethisch verantwoord sporten. De Vlaamse Regering formuleert dus zelf geen ethiek, maar stelt dat het onderwerp aandacht dient te krijgen bij alle initiatieven inzake sportbeoefening;
2. de Vlaamse Regering legt daarbij het beginsel vast, dat de ethisch verantwoorde sportbeoefening steunt op een gezamenlijke verantwoordelijkheid van zowel de Vlaamse Regering als de sportwereld. Dit houdt in dat de sportverenigingen geresponsabiliseerd worden en een zekere beleidsmargin houden;
3. de Vlaamse Regering en de sportverenigingen werken een gecoördineerde strategie uit inzake de ethisch verantwoorde sportbeoefening;
4. dit houdt in dat de overheid, na breed overleg in de sportsector, een aantal richtsnoeren via uitvoeringsbesluit uitvaardigt inzake de ethisch verantwoorde sportbeoefening. Deze richtsnoeren zijn dwingend van aard zodat de sportverenigingen hiermee rekening dienen te houden in de uitwerking en toepassing van hun beleid. Zo zou de Vlaamse Regering bijvoorbeeld kunnen voorschrijven dat er aandacht moet gaan naar thema's zoals inclusie, diversiteit, de bescherming van minderjarigen enzovoort;

5. deze richtsnoeren kunnen jaarlijks of meerjaarlijks gegeven worden. Na afloop van de periode waarop de richtsnoeren betrekking hebben, leggen de sportverenigingen aan de Vlaamse Regering verantwoording af over hun beleid. Dit krijgt de vorm van een rapport houdende de verwezenlijking door de betrokken sportverenigingen van hun beleid inzake ethisch verantwoorde sportbeoefening;
6. de Vlaamse Regering evalueert vervolgens dit beleid en formuleert, mede op basis hiervan, en opnieuw na overleg, nieuwe richtsnoeren voor een volgende periode. Aldus ontstaat er een cyclus van richtsnoeren, implementatie door de sportverenigingen, verantwoording en evaluatie, en nieuwe richtsnoeren.

Een voordeel van een dergelijke aanpak is dat men het beleid telkens actueel kan houden en mee kan evolueren met thema's die op een bepaald ogenblik als prioritair beschouwd dienen te worden. Ook heeft de Vlaamse Regering de flexibiliteit om de richtsnoeren te moduleren naargelang de invalshoek of de sportsector die aan de orde is (professionele sport, elitesport, één of meerdere sporttakken enzovoort).

De evaluatieactiviteiten en de verantwoording door de sportverenigingen kunnen ook aangewend worden om publiciteit te geven met betrekking tot de bestaande maatregelen of praktijken in verschillende sporttakken of verenigingen. In de marge hiervan kan de bevoegde administratie bijeenkomsten organiseren waarop sportverenigingen van elkaars beleid kennis nemen (peer review), zodat er sprake kan zijn van uitwisseling van ideeën en praktijken (best practices) die eventueel voor meerdere sportverenigingen van toepassing of nuttig kunnen zijn.

Zowel uit het advies van de Sectorraad Sport van 22 april 2008 als uit het advies nr. 44.941/1/V van de Raad van State van 26 augustus 2008, beide betreffende het onderhavige ontwerp, blijkt dat er een bijzondere toelichting vereist is voor wat betreft de juridische aard van de richtsnoeren waarvan in het huidige ontwerp sprake.

De Vlaamse Regering wenst hierbij te benadrukken dat de richtsnoeren een juridische verplichting inhouden voor de geadresseerde sportverenigingen. Deze richtsnoeren zijn met andere woorden niet vrijblijvend. Sportverenigingen mogen de

richtsnoeren niet miskennen of veronachtzamen. Niets doen, is dan ook geen optie. Dit neemt niet weg dat de sportverenigingen zelf beslissen welke invulling zij geven aan de richtsnoeren. De vraag is daarbij of het beleid van de sportverenigingen al dan niet voldoende werd afgestemd op de richtsnoeren. Er wordt geen beleid opgelegd.

De beoordeling van de draagwijdte en de diepgang die sportverenigingen vertonen ten opzichte van hun verplichting om met de richtsnoeren rekening te houden, is het voorwerp van het proces van rapportering en de op grond daarvan ontstane peer review. Er wordt dus vanuit de Vlaamse overheid gekeken naar de inspanningen die sportverenigingen al dan niet voldoende hebben geleverd om met de geformuleerde richtsnoeren rekening te houden, doch het niet naleven van de richtsnoeren door de betrokken sportverenigingen zal niet leiden tot harde juridische sancties. Rekening houdend met deze aanpak, en gelet op het advies nr. 44.941/1/V van de Raad van State van 26 augustus 2008, blijven de bepalingen inzake de mogelijkheid tot het opleggen van administratieve sancties door de Vlaamse Regering als vermeld in artikel 50 van het decreet van 13 juli 2007, buiten toepassing voor wat betreft de verplichtingen van het ontworpen artikel 23bis (artikel 6 van het onderhavige ontwerp).

Er zijn dan ook geen ingrijpende handhavingssystemen nodig, wat overigens als een significant voordeel van deze aanpak beschouwd mag worden. In deze systematiek zal het gehele proces de aandacht voor de ethisch verantwoorde sportbeoefening vergroten en zal er transparantie zijn over de thema's waaraan sportverenigingen geacht worden aandacht te besteden.

- d. Respect voor bestaande instrumenten: de Panathlon-verklaring

Het onderhavige ontwerp wenst ook gebruik te maken van bestaande initiatieven die reeds aanwezig zijn op het vlak van de ethisch verantwoorde sportbeoefening. Het belangrijkste document hierin is de 'Panathlon-verklaring' van 24 september 2004. Deze verklaring is internationaal bekend en bevat een zeer brede consensus met betrekking tot engagementen die alle betrokkenen in de sport dienen te nemen om kinderen in de sport maximale ontplooiingskansen en optimale bescherming te bieden.

Deze verklaring werd opgesteld met het oog op een zo groot mogelijk bereik. De Vlaamse Regering heeft reeds, in samenwerking met de Vlaamse Sportfederatie, initiatieven genomen om een maximale onderschrijving te bekomen. Er zijn reeds tal van grote sportfederaties die zich ten aanzien van de verklaring hebben geëngageerd. De Vlaamse Regering streeft naar een nog verdere onderteekening van de Panathlon-verklaring.

e. Koppeling aan subsidiëring

Het onderhavige ontwerp voorziet dat in de subsidiëring van de sport rekening kan worden gehouden met inspanningen of initiatieven inzake ethisch verantwoorde sportbeoefening.

Dit is uiteraard een middel voor de Vlaamse Regering om de sportverenigingen verder te sensibiliseren en te responsabiliseren.

Deze bepaling maakt dwarsverbanden met andere beleidsinitiatieven in de sport van de Vlaamse Gemeenschap.

Het is niet de bedoeling om de mogelijkheid tot subsidiëring te laten afhangen van het bereiken of niet bereiken van een welbepaald (of niet bepaald) ethisch niveau in de sportwereld, maar wel om criteria te koppelen aan de inspanningen of initiatieven die sportverenigingen leveren of nemen in het kader van de opencoördinatiemethode, die een samenwerking tussen de overheid en de sportwereld veronderstelt.

Het kader voor subsidiëring en de verdeling van de subsidies wordt verder volledig geregeld in de uitvoeringsbesluiten en de subsidiereglementen ter zake.

In het licht van het advies van de Sectorraad Sport van 22 april 2008 en het advies nr. 44.941/1/V van de Raad van State van 26 augustus 2008, wenst de Vlaamse Regering de verwijzing naar de subsidiëring uitdrukkelijk te maken. Hoewel in het huidige ontwerp de koppeling met subsidiëring slechts een mogelijkheid is voor de Vlaamse Regering, en geen verplichting, heeft een dergelijke bepaling een belangrijke communicatieve- en signaalfunctie. Het maakt duidelijk welk belang de Vlaamse Regering aan de problematiek van de ethisch verantwoorde sportbeoefening hecht; het zorgt voor een kruisverwijzing naar andere

beleidsinitiatieven en decreten; het houdt eveneens de aandacht scherp zowel van de sportverenigingen en hun leden, alsook van de overheid zelf.

D. De rol van de entourage bij dopingpraktijken

Het onderhavige ontwerp wenst eveneens de rol van ‘entourage’ bij dopingpraktijken aan te pakken. Het is immers niet wenselijk dat het systeem van tuchtsancties bij dopingpraktijken alleen sporters viseert. Ook mensen uit hun entourage die op actieve of passieve manier hebben meegewerkt aan het dopinggebruik moeten tuchtrechtelijk vervolgd kunnen worden. Thans kunnen deze personen enkel strafrechtelijk worden vervolgd. Het is eigen aan de strafrechtelijke weg dat een grondig en langdurig proces voorafgaat aan het treffen van een uiteindelijke sanctie. In vele gevallen kunnen deze personen, na de bestraffing, ook snel hun plaats weer innemen in de sportwereld. Een tuchtrechtelijk lik-op-stukbeleid is hier dan ook meer wenselijk, zonder daarbij de weg naar de strafrechtelijke vervolging uit te schakelen.

Het onderhavige decreet wenst de Vlaamse sportverenigingen te verplichten om zelf werk te maken van het aanpakken van leden uit de entourage van de sporter.

Het begrip ‘entourage’ is geen juridisch begrip. Er dient evenwel verwezen te worden naar de notie ‘begeleider’ waarmee men in het antidopingrecht werkt. Deze notie is zeer ruim. Artikel 2, 12°, van het decreet inzake medisch verantwoorde sportbeoefening van 13 juli 2007 definieert het begrip begeleider als “elke persoon die al dan niet permanent een of meer sporters met raad of daad bijstaat, of ondersteunt bij de deelneming aan of de voorbereiding op sportmanifestaties”. Deze definitie steunt op de UNESCO-Antidopingconventie (2005), waarin wordt gesproken van ‘begeleidend personeel’ als “elke coach, trainer, manager, tussenpersoon, teammedewerker, official, lid van het medisch of paramedisch personeel, die met atleten werkt of die atleten behandelt die deelnemen aan of zich voorbereiden op sportwedstrijden”.

In het bijzonder kunnen de overtredingen vermeld in artikel 3, 5° tot 8°, van het decreet ook aan begeleiders ten laste gelegd worden:

- (artikel 3, 5°) het plegen van bedrog, of de poging daartoe, bij om het even welk onderdeel van de dopingcontrole;

- (artikel 3, 6°) het bezit van verboden stoffen en methoden;
- (artikel 3, 7°) het verhandelen van om het even welke verboden stof of verboden methode;
- (artikel 3, 8°) de toediening of de poging tot toediening van een verboden stof of verboden methode aan om het even welke sporter, of het aanmoedigen van, helpen bij, vergemakkelijken van, mogelijk maken van, aanzetten tot, verbergen van, of om het even welke medeplichtigheid in het kader van een overtreding van de antidopingregels of van een poging tot overtreding.

Het betreft een omschrijving van dopingpraktijken met een ruim materieel toepassingsgebied, zodat de meeste ongewenste gedragingen of onthoudingen gevat worden.

ARTIKELSGEWIJZE COMMENTAAR

Artikel 1

Dit artikel behoeft geen commentaar.

Artikel 2

Dit artikel behoeft geen commentaar.

Artikel 3

Door de uitbreiding van het decreet van 13 juli 2007 inzake medisch verantwoorde sportbeoefening dient de titel aangepast te worden als volgt: “decreet van 13 juli 2007 inzake medisch en ethisch verantwoorde sportbeoefening”.

Artikel 4

De formulering van de definitie geeft juridisch het meest brede begrip. Het wijst op een relationele positie tussen ‘waarden’ en ‘maatregelen’, wat goed past in de gehanteerde bottom-upbenadering, fundamenteel uitgangspunt van de opencoördinatiemethode.

Verder werd in de definitie een niet-limitatieve opsomming van positieve waarden toegevoegd die geen afbreuk doet aan de gehanteerde methode.

Artikel 5

Dit eerste lid betreft een algemene beginselverklaring inzake ethisch verantwoord sporten. Het vraagt aan alle publieke of private personen die een rol spelen in de organisatie of het beleid van de sport, om rekening te houden met de ethische dimensie van de sport.

Artikel 6

De specifieke bepalingen inzake de ethisch verantwoorde sportbeoefening die de opencoördinatiemethode instellen, krijgen een plaats in een nieuwe titel IIbis van het decreet van 13 juli 2007. Deze nieuwe titel volgt logisch op titel II die een algemeen kader inzake de medisch verantwoorde sportbeoefening instelt.

Artikel 23bis legt vast dat de problematiek van de ethisch verantwoorde sportbeoefening een gezamenlijke verantwoordelijkheid is van de Vlaamse Gemeenschap en de sportverenigingen.

In het tweede lid wordt voorzien dat deze respectieve actoren hun verantwoordelijkheid opnemen binnen een gecoördineerde strategie. Met het oog daarop, werken zij samen en coördineren zij de maatregelen desbetreffend.

Dit leidt tot de volgende rolverdeling. De Vlaamse Regering vaardigt, na breed overleg in de sportsector, richtsnoeren uit inzake de ethisch verantwoorde sportbeoefening. De sportverenigingen houden hiermee vervolgens rekening in de uitwerking en toepassing van hun eigen beleid. Na afloop van de periode waarop de richtsnoeren betrekking hebben, leggen de sportverenigingen aan de Vlaamse Regering verantwoording af van hun beleid.

Er is bewust voor gekozen om de richtsnoeren door de Vlaamse Regering te laten bepalen. Zodanig zullen de thema's, die heel vaak raakpunten hebben met andere beleidsdomeinen, breed ondersteund zijn.

Zoals in de memorie van toelichting hoger reeds is aangegeven, dient hierbij benadrukt te worden dat de richtsnoeren een juridische verplichting inhouden voor de geadresseerde sportverenigingen. Deze richtsnoeren zijn met andere woorden niet vrijblijvend. Sportverenigingen mogen de richtsnoeren niet miskennen of veronachtzamen. Niets doen, is dan ook geen optie. Dit neemt niet weg dat de sportverenigingen zelf beslissen welke invulling zij geven aan

de richtsnoeren. De vraag is daarbij of het beleid van de sportverenigingen al dan niet voldoende werd afgestemd op de richtsnoeren. Er wordt geen beleid opgelegd.

Ten slotte geeft de Vlaamse Regering de mogelijkheid om in de ontwikkeling en de toepassing van het beleid inzake subsidiëring van de sport rekening te houden met de inspanningen of initiatieven inzake ethisch verantwoorde sportbeoefening.

Deze bepaling, die zoals hoger in de memorie van toelichting reeds gesteld, een belangrijke communicatieve- en signaalfunctie heeft, maakt dwarsverbanden met andere beleidsinitiatieven in de sport van de Vlaamse Gemeenschap.

Het is niet de bedoeling om de mogelijkheid tot subsidiëring te laten afhangen van het bereiken of niet bereiken van een welbepaald (of niet bepaald) ethisch niveau in de sportwereld, maar wel om criteria te koppelen aan de inspanningen of initiatieven die sportverenigingen leveren of nemen in het kader van de opencoördinatiemethode, die een samenwerking tussen de overheid en de sportwereld veronderstelt.

Het kader voor subsidiëring en de verdeling van de subsidies wordt verder volledig geregeld in de uitvoeringsbesluiten en de subsidiereglementen ter zake.

Artikel 7

Hiermee wordt, net als met betrekking tot de oproeping en monsterneming voor de dopincontrole in artikel 26 van het decreet, voorzien dat de toepasselijke formulieren voor de aanvraag en beslissing inzake de toestemming wegens therapeutische noodzaak, kunnen voldoen aan de WADA internationale standaarden, die minstens het gebruik van de Franse en Engelse taal vereisen.

Artikel 8

Via deze bepaling wordt de mogelijkheid dat de voorzitter van een disciplinair orgaan een advocaat is, geschrapt. Dit is nodig gelet op het grote risico op belangenvermenging binnen de kleine wereld van Vlaamse advocaten met interesse voor sportrecht.

Artikel 9

Het bestaande artikel 34 van het decreet van 13 juli 2007 verplicht de sportverenigingen om disciplinaire

procedures betreffende dopingpraktijken gepleegd door elitesporters te organiseren.

Het voorgestelde artikel voegt een derde paragraaf aan dit artikel toe. De toevoeging betreft zowel de begeleiders van elitesporters als die van breedtesporters (niet-elitesporters).

Sportverenigingen zijn vaak als eerste op de hoogte van problemen die zich met begeleiders voordoen binnen een bepaalde sporttak, hetzij omdat zij zelf rechtstreekse informatie daarover bekomen, hetzij doordat zij hiervan kennis krijgen via sporters zelf, hun familieleden, of van anderen. De Vlaamse Regering wil dat sportverenigingen, die op de hoogte zijn van vermoedelijke dopingpraktijken, niet stil blijven zitten, maar daadwerkelijk een inspanning leveren om een verder onderzoek naar de feiten te voeren, en het opvolgen ervan, verder mogelijk te maken.

Het gaat hier per definitie om sportverenigingen die ook een bevoegdheid hebben over de begeleiders, dit wil zeggen, een verenigingsrechtelijke of contractuele band met de begeleider in kwestie hebben.

Het gevolg dat men als sportvereniging geeft (bijvoorbeeld het al dan niet opleggen van een maatregel), valt uiteraard binnen de feitelijke en juridische marges van beoordeling die de sportvereniging op tuchtrechtelijk of contractueel vlak ten opzichte van de begeleider heeft. Het is evenwel de bedoeling van deze bepaling dat de sportverenigingen in kwestie daarvan kennis geven aan de bevoegde Vlaamse administratie zodat er een vorm van verantwoording bestaat naar de overheid toe.

Sportverenigingen die op een onvoldoende wijze aan de verplichting om tegenover begeleiders op te treden, tegemoetkomen, kunnen het voorwerp uitmaken van de sancties vermeld in artikel 50 van het decreet van 13 juli 2007, zoals een aanmaning, een administratieve geldboete, de verplichte terugbetaling van alle kosten van dopingcontroles, preventieve gezondheidscontroles en sportmedische keuringen die ten behoeve van de sportvereniging, haar leden en de door haar georganiseerde sportmanifestaties door de regering werden gemaakt tijdens de afgelopen twee kalenderjaren, het verbod voor de sportvereniging om sportmanifestaties te organiseren.

Artikel 10

Deze aanpassing van de omschrijving van de bevoegdheid van de disciplinaire commissie is nodig om te verduidelijken dat de disciplinaire commissie

wat betreft dopingpraktijken begaan door niet-elite-sporters in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad, niet alleen bevoegd is wanneer deze werden begaan binnen het kader van de activiteiten van een (naar organisatie) Vlaamse vereniging die gevestigd is in het tweetalige gebied, maar ook wanneer deze werden begaan binnen het kader van de activiteiten die in het tweetalige gebied worden georganiseerd door een vereniging gevestigd in het Nederlandse taalgebied.

Indien deze verduidelijking niet zou worden doorgevoerd, zou immers de paradoxale situatie ontstaan waarbij de Vlaamse Gemeenschap wel bevoegd is ten aanzien van de activiteiten van Vlaams-Brusselse sportverenigingen, maar niet ten aanzien van de activiteiten van Vlaamse sportverenigingen in Brussel.

Artikel 11

De beoordeling van de naleving door sportverenigingen van hun verplichtingen uit artikel 23bis van het decreet, zoals gewijzigd, en in het bijzonder de verplichting om met de richtsnoeren rekening te houden, is het voorwerp van rapportering en peer review. De bepalingen inzake de mogelijkheid tot het opleggen van administratieve sancties door de Vlaamse Regering, als vermeld in artikel 50 van het decreet van 13 juli 2007, blijven ten aanzien van deze verplichtingen dan ook buiten toepassing.

Artikel 12

Dit artikel behoeft geen commentaar.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Kris PEETERS

*De Vlaamse minister van Cultuur, Jeugd,
Sport en Brussel,*

Bert ANCIAUX

VOORONTWERP VAN DECREET

VOORONTWERP VAN DECREET

houdende de wijziging het decreet van 13 juli 2007
inzake medisch verantwoorde sportbeoefening en van het decreet van 24 juli 1996
tot vaststelling van het statuut van de niet-professionele sportbeoefenaar

DE VLAAMSE REGERING,

Op voorstel van de Vlaamse minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel;

Na beraadslaging,

BESLUIT:

De Vlaamse minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

HOOFDSTUK I

Algemene bepalingen

Artikel 1

Dit decreet regelt een gemeenschapsaangelegenheid.

HOOFDSTUK II

Wijzigingsbepalingen

Artikel 2

In artikel 8 van het decreet van 24 juli 1996 tot vaststelling van het statuut van de niet-professionele sportbeoefenaar worden de woorden “het decreet van 27 maart 1991 inzake medisch verantwoorde sportbeoefening” vervangen door de woorden “het decreet van 13 juli 2007 inzake de medisch en ethisch verantwoorde sportbeoefening”.

Artikel 3

In het opschrift van het decreet van 13 juli 2007 inzake medisch verantwoorde sportbeoefening worden tussen het woord “medisch” en het woord “verantwoorde” de woorden “en ethisch” ingevoegd.

Artikel 4

Aan artikel 2 van hetzelfde decreet wordt een punt 14° toegevoegd, dat luidt als volgt:

“14° ethisch verantwoorde sportbeoefening: het geheel van positieve waarden en daarmee verband houdende preventieve en curatieve maatregelen, bepalingen en aanbevelingen die eenieder in acht moet nemen met het oog op de bewaring en bevordering van de ethische dimensie in de sport. Deze waarden kunnen onder andere zijn: de rechten van het kind, inclusie, fairplay, de fysieke psychische integriteit van het individu, respect voor diversiteit, verantwoordelijkheidzin, solidariteit.”

Artikel 5

Aan artikel 6 van hetzelfde decreet wordt een tweede lid toegevoegd dat luidt als volgt:

“Ethische overwegingen maken geïntegreerd deel uit van alle initiatieven tot sportbeoefening, de organisatie van de sport en het sportbeleid.”.

Artikel 6

In hetzelfde decreet wordt een titel IIbis, bestaande uit artikel 23bis, ingevoegd, dat luidt als volgt:

“TITEL IIbis

Algemeen kader inzake de ethisch verantwoorde sportbeoefening

Artikel 23bis

De ethisch verantwoorde sportbeoefening is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van de Vlaamse Gemeenschap en de sportverenigingen.

De Vlaamse Regering en de sportverenigingen streven naar de ontwikkeling van een gecoördineerde strategie voor de ethisch verantwoorde sportbeoefening. Rekening houdend met de verscheidenheid in de sport, beschouwen de Vlaamse Regering en de sportverenigingen de ethisch verantwoorde sportbeoefening als een aangelegenheid van gemeenschappelijke zorg en coördineren zij hun maatregelen op dit gebied.

Jaarlijks of meerjaarlijks stelt de Vlaamse Regering, na breed overleg in de sportsector, een aantal richtsnoeren op inzake de ethisch verantwoorde sportbeoefening, waarmee de sportverenigingen in hun beleid rekening houden.

Elke sportvereniging legt, in voorkomend geval via het overkoepelend orgaan, na afloop van de periode aan de Vlaamse Regering een rapport voor over de belangrijkste maatregelen welke genomen zijn om haar beleid ten uitvoer te leggen in het licht van de richtsnoeren.

De Vlaamse Regering bepaalt hiertoe de uitvoeringsmodaliteiten.

Om de criteria te bepalen voor de subsidiëring van de sport kan rekening gehouden worden met inspanningen of initiatieven inzake ethisch verantwoorde sportbeoefening.”.

Artikel 7

In hetzelfde decreet wordt aan het tweede lid van artikel 25 de volgende zin toegevoegd:

“De toepasselijke formulieren voor de aanvraag en beslissing voor het verlenen of de erkenning van die toestemming worden in het Nederlands opgesteld en voorzien van een Franse en Engelse vertaling.”.

Artikel 8

In hetzelfde decreet worden de woorden “of advocaten” weggelaten in de artikelen 32 §1, vierde lid; 33 §1, vierde lid en 35 §2, 3°.

Artikel 9

Aan artikel 34 van hetzelfde decreet wordt een §3 toegevoegd, die luidt als volgt:

“§3. De sportverenigingen hebben de verantwoordelijkheid en de verplichting om, in geval van een ernstig vermoeden van één of meerdere dopingpraktijken gepleegd door deze begeleiders van elitesporters die onder hun verantwoordelijkheid vallen, en, in zoverre ook de begeleiders onder hun verantwoordelijkheid vallen, een tuchtprocedure te starten die moet uitmaken of de feiten werkelijk bewezen zijn of niet. De sportverenigingen geven kennis aan de administratie van de gevolgde tuchtprocedure en het gevolg ervan dat zij desgevallend hebben gegeven, indien dit gevolg een sanctie betreft.”.

Artikel 10

In hetzelfde decreet worden in artikel 35 §3, 2° de woorden “artikelen 34, 47 en 48 en” weggelaten.

Artikel 11

In hetzelfde decreet worden in artikel 36, 1° en 2° de woorden “in het Nederlandse taalgebied of” tussen de woorden “die gevestigd is” en “in het tweetalig gebied” gevoegd, en wordt artikel 36, 2° b) aangevuld met de woorden “of de disciplinaire commissie, vermeld in artikel 32”.

HOOFDSTUK III

Slotbepalingen

Artikel 12

De Vlaamse Regering bepaalt de datum waarop de bepalingen van dit decreet in werking treden.

Brussel,

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Kris PEETERS

De Vlaamse minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel,

Bert ANCIAUX

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE

KONINKRIJK BELGIË

ADVIES 44.941/1/V
VAN 26 AUGUSTUS 2008

VAN DE AFDELING WETGEVING
VAN DE RAAD VAN STATE

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, eerste vakantiekamer, op 17 juli 2008 door de Vlaamse minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel verzocht hem, binnen een termijn van dertig dagen, verlengd tot 2 september 2008, van advies te dienen over een voorontwerp van decreet "houdende de wijziging [van] het decreet van 13 juli 2007 inzake medisch verantwoorde sportbeoefening en van het decreet van 24 juli 1996 tot vaststelling van het statuut van de niet-professionele sportbeoefenaar", heeft het volgende advies gegeven:

1. Met toepassing van artikel 84, § 3, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, heeft de afdeling wetgeving zich beperkt tot het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond ⁽¹⁾, alsmede van de vraag of aan de te vervullen vormvereisten is voldaan.

*

* *

STREKKING VAN HET VOORONTWERP

2. Het om advies voorgelegde voorontwerp van decreet strekt er voornamelijk toe om een aantal wijzigingen aan te brengen in het decreet van 13 juli 2007 inzake medisch verantwoorde sportbeoefening. Daarnaast wordt ook een verwijzing aangepast in het decreet van 24 juli 1996 tot vaststelling van het statuut van de niet-professionele sportbeoefenaar.

In het decreet van 13 juli 2007 worden in de eerste plaats bepalingen ingevoegd inzake de ethisch verantwoorde sportbeoefening, namelijk een definitie van dat begrip, een algemeen principe en een algemeen kader voor een beleid terzake. De bepalingen betreffende dit laatste punt omvatten bepalingen waarin de ethisch verantwoorde sportbeoefening wordt opgevat als een gezamenlijke verantwoordelijkheid van de Vlaamse Gemeenschap en van de sportverenigingen en waarin de coördinatie van maatregelen wordt voorgeschreven, waarbij de Vlaamse Regering wordt gemachtigd om richtsnoeren voor de sportverenigingen "op te stellen", waarbij een jaarlijkse of meerjaarlijkse rapportageplicht wordt ingevoerd voor de sportverenigingen over hun beleid terzake en op grond waarvan bij het vaststellen van criteria voor de subsidiëring van de sport, rekening kan worden gehouden met inspanningen of initiatieven inzake ethisch verantwoorde sportbeoefening (artikelen 3 tot 6).

Voorts worden een aantal bestaande bepalingen van het decreet van 13 juli 2007 op uiteenlopende punten gewijzigd, onder meer wat betreft de taal van de formulieren voor de aanvraag en wat betreft de beslissing inzake het verlenen van een toestemming voor therapeutisch gebruik, het schrappen van de mogelijkheid dat de

⁽¹⁾ Aangezien het gaat om een voorontwerp van decreet, wordt onder "rechtsgrond" de overeenstemming met de hogere rechtsnormen verstaan.

voorzitter en de plaatsvervangende voorzitter van de disciplinaire commissie en van de disciplinaire raad of de disciplinaire organen van de sportverenigingen een advocaat kunnen zijn (voortaan is steeds vereist dat het om een magistraat gaat), het invoeren van een verplichting voor de sportverenigingen om een tuchtprocedure te starten tegen begeleiders van elitesporters die onder hun verantwoordelijkheid vallen voor zover ook de begeleiders "onder hun verantwoordelijkheid vallen" en het omschrijven van de bevoegdheid van de disciplinaire commissie (en bijgevolg ook van de disciplinaire raad) voor overtredingen inzake dopingpraktijken die onder zekere voorwaarden door breedtesporters zijn begaan, "voor het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad, binnen het kader van een sportvereniging die gevestigd is in het Nederlandse taalgebied" (waarmee men volgens de memorie van toelichting de dopingpraktijken beoogt die worden begaan in het raam van de activiteiten die in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad worden georganiseerd door een sportvereniging die is gevestigd in het Nederlandse taalgebied) (artikelen 7 tot 11).

De datum van inwerkingtreding van de bepalingen van het decreet dat thans in ontwerpvorm voorligt wordt bepaald door de Vlaamse Regering (artikel 12).

BEVOEGDHEID

3. De bepalingen van het ontwerp die betrekking hebben op de medisch verantwoorde sportbeoefening regelen een aangelegenheid als bedoeld in artikel 5, § 1, I, 2°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, zijnde "activiteiten en diensten op het vlak van de preventieve gezondheidszorg". Het betreft een persoonsgebonden aangelegenheid als bedoeld in artikel 128 van de Grondwet.

De bepalingen inzake het ethisch verantwoord sporten regelen, zoals wordt opgemerkt in de memorie van toelichting, een aangelegenheid als bedoeld in artikel 4, 9°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980, namelijk de sport, die behoort tot de culturele aangelegenheden als bedoeld in artikel 127, § 1, 1°, van de Grondwet.

Inzake culturele aangelegenheden gelden de gemeenschapsdecreten ten aanzien van de in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad gevestigde instellingen die, wegens hun activiteiten, moeten worden beschouwd als uitsluitend te behoren tot de ene

of de andere gemeenschap, terwijl de decreten inzake persoonsgebonden aangelegenheden in beginsel gelden ten aanzien van instellingen die, wegens hun organisatie, moeten worden beschouwd als uitsluitend te behoren tot de ene of de andere gemeenschap.

Gelet op dit verschillende territoriale toepassingsgebied van de gemeenschapsdecreten inzake culturele en inzake persoonsgebonden aangelegenheden te Brussel-Hoofdstad, verdient het geen aanbeveling om in één enkel decreet beide aangelegenheden te regelen nu daardoor onduidelijkheid kan ontstaan over het toepassingsgebied van zulk een decreet. Anders dan in de memorie van toelichting wordt vooropgesteld, valt het ook in de praktijk niet uit te sluiten dat de onderscheiden bepalingen een ander territoriaal toepassingsgebied hebben. Zo kan een sportvereniging, gevestigd in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad, die wegens haar organisatie kan worden beschouwd als uitsluitend te behoren tot de Vlaamse Gemeenschap, tweetalige of niet-Nederlandstalige activiteiten organiseren, zodat zij niet op grond van haar activiteiten kan worden geacht uitsluitend te behoren tot de Vlaamse Gemeenschap.

4. Met artikel 11 van het ontwerp wordt beoogd het toepassingsgebied van artikel 36, 1° en 2°, van het decreet van 13 juli 2007 uit te breiden, waarin de bevoegdheden van de disciplinaire commissie voor medisch verantwoorde sportbeoefening worden geregeld, met betrekking tot overtredingen inzake dopingpraktijken door sporters die geen elitesporters zijn en die zijn begaan in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad "binnen het kader van een sportvereniging die is gevestigd in het Nederlandse taalgebied".

In verband hiermee dient in de eerste plaats te worden herinnerd aan opmerking 25 uit advies 41.975/VR/3 van 20 februari 2007 ⁽²⁾, die luidt:

"Luidens artikel 5 van het ontwerp zijn de bepalingen van het decreet van toepassing op «elke sporter, op elke begeleider en op elke sportvereniging». Dat artikel dient, om zijn territoriale toepassingsgebied te bepalen, te worden gelezen in samenhang met andere bepalingen uit het ontworpen decreet, met name de artikelen 7, derde en vierde lid, 28 en 36, 2°.

⁽²⁾ Advies bij het voorontwerp van decreet dat heeft geleid tot het decreet van 13 juli 2007, *Parl. St.*, VI. Parl., 2006-2007, nr. 1217/1.

De gemachtigde verstrekke met betrekking tot het territoriale toepassingsgebied van het ontworpen decreet de volgende toelichting:

"Bij het opstellen van het ontwerp was het niet de bedoeling om de territoriale werking van het decreet te beperken tot het Nederlands Taalgebied. Derhalve werd de notie «territoriale bevoegdheidsomschrijving van de Vlaamse Gemeenschap» gebruikt. Deze keuze hangt samen met de opvatting dat er voldoende grond is om aan te nemen dat een sportbeoefenaar in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad eveneens onderworpen kan zijn aan het decreet medisch verantwoorde sportbeoefening. Deze visie wordt ondersteund door het arrest van het Arbitragehof, nr. 33/2001, van 13 maart 2001, in het kader van het decreet inzake zorgverstrekking en het toepassingsgebied daarvan op personen in het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad.

De vaststelling dat de sportbeoefenaar aangesloten is bij een «unicommunautaire» sportvereniging, zal, naar luid van deze opvatting, in bepaalde gevallen voldoende doorslaggevend kunnen zijn om tot de toepasselijkheid van dat decreet te kunnen besluiten. Derhalve wordt via deze notie «territoriale bevoegdheidsomschrijving van de Vlaamse Gemeenschap» bedoeld een regeling (rechten en plichten) uit te werken:

Dit betekent ons inziens dat het decreet van toepassing is:

Ten aanzien van de sporter die in het Nederlands Taalgebied woonachtig (bijvoorbeeld met oog op verplichting tot mededeling verblijfsgegevens) of aanwezig (bijvoorbeeld in het kader van de verplichting een dopingcontrole te ondergaan) is;

Ten aanzien van de sportvereniging die in het Nederlands Taalgebied gevestigd (bijvoorbeeld in het kader van naleven van verplichtingen inzake MVS) of aanwezig (bijv. in het kader van verplichtingen in het kader van het organiseren van sportmanifestaties in het Nederlands Taalgebied) is;

Ten aanzien van de sporter die in het Tweetalig Gebied Brussel Hoofdstad woonachtig of aanwezig is, in de mate dat hij aangesloten is bij een «unicommunautaire» sportvereniging;

Ten aanzien van de «unicommunautaire» sportvereniging die in het Tweetalig Gebied Brussel Hoofdstad gevestigd is;

Ten aanzien van de in het Nederlands Taalgebied gevestigde sportvereniging die in het Tweetalig Gebied Brussel Hoofdstad aanwezig is.

Als notie lijkt het begrip «territoriale bevoegdheidsomschrijving van de Vlaamse Gemeenschap» niet vreemd aan de constitutionele rechtspraak. Zo blijkt het Arbitragehof deze notie eveneens in zijn rechtspraak te gebruiken. Ik noem maar, louter ten titel van voorbeeld, het arrest nr. 26 van 21 oktober 1986; en het arrest nr. 22/98 van 10 maart 1998».

Er dient in dit verband te worden herinnerd aan het beginsel dat in een stelsel van bevoegdheidsverdeling, zoals het Belgische, dat is gesteund op een exclusieve bevoegdheidsverdeling, het onderwerp van een door de decreetgever uitgevaardigde regeling moet kunnen worden gelokaliseerd binnen het gebied waarvoor hij bevoegd is, zodat iedere concrete verhouding of situatie slechts door één enkele wetgever wordt geregeld ⁽³⁾. Wat betreft Brussel-Hoofdstad moet eraan worden herinnerd dat de Vlaamse Gemeenschap inzake persoonsgebonden aangelegenheden slechts bevoegd is ten aanzien van instellingen die, wegens hun organisatie, moeten worden beschouwd als uitsluitend te behoren tot die gemeenschap (artikel 128, § 2, van de Grondwet). De decreetgever kan derhalve in dat gebied natuurlijke personen niet rechtstreeks aan zijn regelgeving onderwerpen; hij kan die personen wel bereiken via instellingen, behorend tot de betrokken gemeenschap, waartoe die personen zich vrijwillig hebben gewend ⁽⁴⁾. Dit laatste is evenwel slechts mogelijk voor zover de opgelegde rechten en verplichtingen in relatie staan tot het zich richten tot die instelling. Zo is de Vlaamse decreetgever wel bevoegd om de sportverenigingen te dwingen aan hun leden bepaalde verplichtingen op te leggen en deze desgevallend te dwingen de leden uit te sluiten die niet aan deze verplichtingen, bijvoorbeeld met betrekking tot de geldende dopingregeling, voldoen. Het opleggen van zulke verplichtingen zou immers binnen de bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap voor de unicommunautaire instellingen in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad blijven. De Vlaamse decreetgever is echter niet bevoegd om zelf de dopingregelgeving uit te vaardigen waaraan de sporters in het tweetalige gebied dienen te voldoen, aangezien niet zij, doch de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie in dat gebied bevoegd is ten aanzien van personen. De aansluiting van sporters bij een sportvereniging die omwille van haar organisatie moet worden geacht uitsluitend te behoren tot de Vlaamse Gemeenschap, heeft derhalve niet tot gevolg dat alle bepalingen van het decreet dat thans in ontwerpvorm voorligt, van toepassing zullen zijn op die sporters. Zo is het niet de Vlaamse Gemeenschap, maar wel de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie die bevoegd is om ten aanzien van die sporters, wanneer zij deelnemen aan een sportmanifestatie te Brussel-Hoofdstad of wanneer zij zich op dat grondgebied voorbereiden op een sportmanifestatie, dopingpraktijken te bestraffen en dopingcontroles uit te voeren.

Die controles, die worden uitgevoerd door andere instanties dan de sportverenigingen zelf, betreffen immers niet de relatie van de sporters met de sportverenigingen. Hetzelfde geldt voor het bepalen van leeftijdsgrenzen voor deelname aan sportactiviteiten.

⁽³⁾ Voetnoot 52 uit het geciteerde advies: zie o.m. Arbitragehof, nr. 9, 30 januari 1986, 5.B.1.

⁽⁴⁾ Voetnoot 53 uit het geciteerde advies: Arbitragehof, nr. 33/2001, 13 maart 2001, B.4.3; advies 34.339/AV van 29 april 2003 over een ontwerp dat geleid heeft tot het decreet van 21 november 2003 betreffende het preventieve gezondheidsbeleid, *Parl. St.*, Vl. Parl., 2002-03, nr. 1709/1.

Artikel 5 van het ontwerp wordt best herschreven in het licht van de zo-even in herinnering gebrachte beginselen⁽⁵⁾, teneinde geen onzekerheid te laten bestaan omtrent het territoriale toepassingsgebied van het decreet dat thans in ontwerpvorm voorligt".

De bestraffing van de overtreders van de dopingreglementeringen en het optreden van de disciplinaire commissie - die een orgaan is van de Vlaamse Gemeenschap - betreffen niet de relatie van de sporters met de sportverenigingen. Daarenboven is de Vlaamse Gemeenschap te Brussel-Hoofdstad enkel bevoegd wanneer het gaat om unicommunautaire sportverenigingen die aldaar zijn gevestigd, en niet ten aanzien van activiteiten van sportverenigingen die zijn gevestigd in het Nederlandse taalgebied.

Artikel 11 van het ontwerp kan derhalve geen doorgang vinden.

ONDERZOEK VAN DE TEKST

Artikel 6

5. In het ontworpen artikel 23*bis* wordt bepaald dat de Vlaamse Regering na overleg richtsnoeren opstelt inzake ethisch verantwoorde sportbeoefening waarmee de sportverenigingen in hun beleid rekening houden.

Het is niet duidelijk welke de juridische aard en draagwijdte is van de aan de sportverenigingen opgelegde verplichtingen. Indien het zou gaan om werkelijk dwingende verplichtingen dient de aard ervan, mede gelet op het gegeven dat de miskennis ervan in hoofde van de sportverenigingen aanleiding kan geven tot sancties (zie artikel 50 van het decreet van 13 juli 2007), nauwkeurig en duidelijk te worden omschreven en kan de bepaling ervan bezwaarlijk zonder enig criterium worden overgelaten aan de Vlaamse Regering.

⁽⁵⁾ Voetnoot 54 uit het geciteerde advies: zie i.v.m. de territoriale bevoegdheid betreffende de medisch verantwoorde sportbeoefening ook advies 37.802/3, geciteerd in voetnoot 5.

6. Krachtens het ontworpen artikel 23*bis*, vijfde lid (dat overigens beter in het vierde lid zou worden opgenomen), bepaalt de Vlaamse Regering de "uitvoeringsmodaliteiten" van de bij het ontworpen artikel 23*bis*, vierde lid, bedoelde rapportageverplichting.

Het is niet duidelijk welke de draagwijdte is van de eerstgenoemde bepaling. Ofwel bevat die bepaling niets meer dan een verwijzing naar de algemene uitvoeringsbevoegdheid van de Vlaamse Regering, maar dan is ze overbodig en kan ze worden weggelaten nu die bevoegdheid reeds voortvloeit uit artikel 20 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980. Ofwel reikt de aan de Vlaamse Regering verleende opdracht verder dan wat in de algemene uitvoeringsbevoegdheid is vervat, in welk geval ze dient te worden gepreciseerd.

7. Het ontworpen artikel 23*bis*, zesde lid, bepaalt dat rekening kan worden gehouden met inspanningen of initiatieven inzake ethisch verantwoorde sportbeoefening om de criteria te bepalen voor de subsidiëring van de sport.

Volgens de gemachtigde is het niet de bedoeling dat deze bepaling mede als rechtsgrond zou fungeren voor het bepalen van subsidievoorwaarden in het raam van andere decreten. De decreten die de subsidiëring inzake sport regelen, zullen daarvoor zelf worden aangepast.

Aldus is de ontworpen bepaling louter programmatorisch van aard en wordt ze beter weggelaten.

Artikel 9

8. Krachtens het ontworpen artikel 34, § 3, dienen de sportverenigingen, in geval van een ernstig vermoeden van dopingpraktijk(en) gepleegd door de begeleiders van elitesporters die onder hun verantwoordelijkheid vallen, een tuchtprocedure te starten "in zoverre ook de begeleiders onder hun verantwoordelijkheid vallen". Die tuchtprocedure moet "uitmaken of de feiten bewezen zijn of niet". De sportverenigingen geven kennis aan

de administratie van die tuchtprocedure, alsmede van het gevolg dat zij desgevallend eraan hebben gegeven, "indien dit gevolg een sanctie betreft".

Vooreerst moet het personele toepassingsgebied van de bepaling beter worden omschreven. Volgens de gemachtigde is zij enkel van toepassing wanneer de begeleider lid is van de sportvereniging of wanneer hij ermee een contractuele band heeft. Zulks zou dienen te worden gespecificeerd.

Voorts is de draagwijdte van de opgelegde verplichting onduidelijk. De gemachtigde verklaarde dienaangaande het volgende:

"Het decreet verplicht de sportvereniging, in tegenstelling tot wat betreft hun elitesporters, niet om een tuchtprocedure in te richten voor begeleiders, maar verplicht de sportvereniging hun verantwoordelijkheid te nemen en te onderzoeken in welke mate de begeleiders waarvoor ze verantwoordelijk zijn (het zij als lid van hun club, hetzij als werknemer) zich aan onethische praktijken bezondigen, indien daartoe ernstige vermoedens bestaan. Dit onderzoek kan, maar moet geen, interne (bijvoorbeeld het verbieden tot begeleiden van minderjarige leden van hun club) of contractuele consequenties hebben (bv. het niet verlengen of beëindigen van de arbeidsovereenkomst)."

In de memorie van toelichting wordt gewag gemaakt van het verplichten van de Vlaamse sportverenigingen "om zelf werk te maken van het aanpakken van leden uit de entourage van de sporter" en van "de verantwoordelijkheid en de verplichting van de sportverenigingen om door tuchtrechtelijke maatregelen verder gevolg te geven aan een vermoedelijke dopingpraktijk gepleegd door begeleiders (die onder hun verantwoordelijkheid vallen)", wat dan weer de indruk geeft dat er een verplichting is om een volledige tuchtrechtelijke procedure te voorzien.

De ontworpen bepaling dient derhalve ook duidelijker te worden geredigeerd wat betreft de juiste draagwijdte van de verplichting die men aan de sportverenigingen wil opleggen. Indien het enkel gaat om de verplichting om een onderzoek naar de feiten te voeren, zijn de woorden "een tuchtprocedure te starten" in de ontworpen bepaling misleidend. Indien men wel een tuchtprocedure verplicht wil stellen, is "een tuchtprocedure starten" ook geen juiste weergave van die bedoeling, en moet eerder worden geschreven "een tuchtprocedure voeren".

9. Wat betreft de toetsing van de verplichting aan sportverenigingen om een eigen tuchtsysteem op te zetten aan de relevante internationaalrechtelijke en grondwettelijke waarborgen, wordt verwezen naar de opmerkingen 11 en 12 uit het reeds aangehaalde advies 41.975/VR/3.

10. De verplichting om "een tuchtprocedure te starten" geldt enkel ten aanzien van begeleiders van elitesporters, maar niet ten aanzien van begeleiders van breedtesporters. In de memorie van toelichting wordt vooropgesteld dat die laatste categorie minder streng dient te worden benaderd, met name via de "open coördinatiemethode" zoals vermeld in artikel 6 van het ontwerp.

De gemachtigde voegde daaraan het volgende toe:

"De reden waarom enkel de begeleiders van elitesporters en niet van breedtesporters geïnviseerd worden, ligt in het feit dat, onder het nieuwe MVS decreet, de sportverenigingen verantwoordelijk zijn voor de disciplinaire afhandeling van de dopingpraktijken van elitesporters. Gezien bij dopinggebruik door elitesporters echter regelmatig ook hun begeleiders zijn betrokken, maar deze laatsten door het (door de sportvereniging op te richten) disciplinair orgaan voor elitesporters niet gestraft kunnen worden (ze zijn enkel strafrechtelijk sanctioneerbaar, doch dergelijke zaken worden meestal geseponeerd), is er onder de huidige wetgeving een lacune in de responsabilisering van de sportverenigingen inzake de dopingpraktijken van hun elitesporters."

Deze elementen bieden evenwel geen voldoende verantwoording voor het gemaakte onderscheid gezien in het licht van het grondwettelijke beginsel van de gelijkheid en de niet-discriminatie. Ook de begeleiders van breedtesporters vallen immers niet onder het "tuchtrechtelijk" sanctiesysteem voor breedtesporters.

Ook voor de verschillende behandeling tussen de begeleiders van elitesporters die "onder de verantwoordelijkheid van een sportvereniging vallen" en degene waarbij dat niet het geval is, dient een afdoende verantwoording te bestaan.

Artikel 10

11. Volgens de gemachtigde is artikel 10 van het ontwerp gebaseerd op een verkeerde lezing van artikel 35, § 3, 2°, van het decreet van 13 juli 2007 en dient het te worden weggelaten.

De kamer was samengesteld uit

de Heren	J. BAERT,	staatsraad, voorzitter,
	J. SMETS, E. BREWAEYS,	staatsraden,
	H. COUSY, M. TISON,	assessoren van de afdeling wetgeving,
Mevrouw	M. VERSCHRAEGHEN,	toegevoegd griffier.

Het verslag werd uitgebracht door Mevr. R. THIELEMANS, eerste auditeur.

DE GRIFFIER,

DE VOORZITTER,

M. VERSCHRAEGHEN

J. BAERT

ONTWERP VAN DECREET

ONTWERP VAN DECREET

DE VLAAMSE REGERING,

Op voorstel van de Vlaamse minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel;

Na beraadslaging,

BESLUIT:

De Vlaamse minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

HOOFDSTUK I

Algemene bepalingen

Artikel 1

Dit decreet regelt een gemeenschapsaangelegenheid.

HOOFDSTUK II

Wijzigingsbepalingen

Artikel 2

In artikel 8 van het decreet van 24 juli 1996 tot vaststelling van het statuut van de niet-professionele sportbeoefenaar worden de woorden “het decreet van 27 maart 1991 inzake medisch verantwoorde sportbeoefening” vervangen door de woorden “het decreet van 13 juli 2007 inzake de medisch en ethisch verantwoorde sportbeoefening”.

Artikel 3

In het opschrift van het decreet van 13 juli 2007 inzake medisch verantwoorde sportbeoefening worden tussen het woord “medisch” en het woord “verantwoorde” de woorden “en ethisch” ingevoegd.

Artikel 4

Aan artikel 2 van hetzelfde decreet wordt een punt 14° toegevoegd, dat luidt als volgt:

“14° ethisch verantwoorde sportbeoefening: het geheel van positieve waarden en daarmee verband houdende preventieve en curatieve maatregelen, bepalingen en aanbevelingen die eenieder in acht moet nemen met het oog op de bewaring en bevordering van de ethische dimensie in de sport. Deze waarden kunnen onder andere zijn: de rechten van het kind, inclusie, fair play, de fysieke psychische integriteit van het individu, respect voor diversiteit, verantwoordelijkheidszin, solidariteit.”.

Artikel 5

Aan artikel 6 van hetzelfde decreet wordt een tweede lid toegevoegd dat luidt als volgt:

“Ethische overwegingen maken geïntegreerd deel uit van alle initiatieven tot sportbeoefening, de organisatie van de sport en het sportbeleid.”.

Artikel 6

In hetzelfde decreet wordt een titel IIbis, bestaande uit artikel 23bis, ingevoegd, dat luidt als volgt:

“TITEL IIbis

Algemeen kader inzake de ethisch verantwoorde sportbeoefening

Artikel 23bis

De ethisch verantwoorde sportbeoefening is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van de Vlaamse Gemeenschap en de sportverenigingen.

De Vlaamse Regering en de sportverenigingen streven naar de ontwikkeling van een gecoördineerde strategie voor de ethisch verantwoorde sportbeoefening. Rekening houdend met de verscheidenheid in de sport, beschouwen de Vlaamse Regering en de sportverenigingen de ethisch verantwoorde sportbeoefening als een aangelegenheid van gemeenschap-

pelijke zorg en coördineren zij hun maatregelen op dit gebied.

Jaarlijks of meerjaarlijks stelt de Vlaamse Regering, na breed overleg in de sportsector, een aantal richtsnoeren op inzake de ethisch verantwoorde sportbeoefening, waarmee de sportverenigingen in hun beleid rekening houden.

Elke sportvereniging legt, in voorkomend geval via het overkoepelend orgaan, na afloop van de periode aan de Vlaamse Regering een rapport voor over de belangrijkste maatregelen welke genomen zijn om haar beleid ten uitvoer te leggen in het licht van de richtsnoeren.

Om de criteria te bepalen voor de subsidiëring van de sport kan rekening gehouden worden met inspanningen of initiatieven inzake ethisch verantwoorde sportbeoefening.”

Artikel 7

In hetzelfde decreet wordt aan het tweede lid van artikel 25 de volgende zin toegevoegd:

“De toepasselijke formulieren voor de aanvraag en beslissing voor het verlenen of de erkenning van die toestemming worden in het Nederlands opgesteld en voorzien van een Franse en Engelse vertaling.”

Artikel 8

In hetzelfde decreet worden de woorden “of advocaten” weggelaten in de artikelen 32, §1, vierde lid, 33, §1, vierde lid, en 35, §2, 3°.

Artikel 9

Aan artikel 34 van hetzelfde decreet wordt een §3 toegevoegd, die luidt als volgt:

“§3. De sportverenigingen hebben de verantwoordelijkheid en de verplichting om, in geval van een ernstig vermoeden van dopingpraktijken gepleegd door begeleiders die lid zijn van de sportvereniging of waarmee de sportvereniging een contractuele band heeft, hieraan door een tuchtprocedure of eventuele contractuele maatregelen, verder gevolg te geven. De sportverenigingen geven kennis aan de administratie van de gevolgde tuchtprocedure en het gevolg ervan dat zij desgevallend hebben gegeven, indien dit gevolg een sanctie betreft.

Het in het eerste lid vermelde ernstig vermoeden bestaat uit één of meerdere feitelijke elementen die redelijkerwijze het bestaan van één of meerdere dopingpraktijken aannemelijk maken.”

Artikel 10

In hetzelfde decreet worden in artikel 36, 1° en 2°, de woorden “in het Nederlandse taalgebied of” tussen de woorden “die gevestigd is” en “in het tweetalig gebied” gevoegd, en wordt artikel 36, 2°, b), aangevuld met de woorden “of de disciplinaire commissie, vermeld in artikel 32”.

Artikel 11

In artikel 50, §1, eerste lid, van het decreet van 13 juli 2007 inzake medisch verantwoorde sportbeoefening wordt na de woorden “kan de regering” het volgende toegevoegd:

“, behoudens indien het gaat om de niet-naleving van de bepalingen van artikel 23bis,”.

HOOFDSTUK III

Slotbepalingen

Artikel 12

De Vlaamse Regering bepaalt de datum waarop de bepalingen van dit decreet in werking treden.

Brussel, 19 september 2008.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Kris PEETERS

*De Vlaamse minister van Cultuur, Jeugd, Sport en
Brussel,*

Bert ANCIAUX

BIJLAGE

bij de memorie van toelichting:

Reguleringsimpactanalyse

Reguleringsimpactanalyse voor de ethisch verantwoorde sportbeoefening in Vlaanderen

1 Titel

Ethisch verantwoorde sportbeoefening

2 Aanleiding en doel

2.1 Aanleiding

De aanleiding is de vaststelling dat er enerzijds een verregaande uitwerking is van de dopingbestrijding, zowel op internationaal als op Vlaams vlak, maar dat tal van andere problemen die in dezelfde sfeer liggen, nog niet volledig uitgewerkt zijn.

Zo is er het nieuwe decreet van 13 juli 2007 inzake medisch verantwoorde sportbeoefening.

Dit beleidsinitiatief zou kunnen aangevuld worden met een aantal aanpalende aspecten, die, samen met de dopingbestrijding, onder de noemer “ethisch verantwoord sporten” kunnen worden gebracht.

Het is de bedoeling om in het beleid in het domein van medisch verantwoord sporten in drie bewegingen op te bouwen:

1. implementeren van de **Wada Code** via het decreet inzake medisch verantwoorde sportbeoefening (dit werd gerealiseerd dmv het nieuwe decreet van 13 juli 2007 – de uitvoeringsbesluiten worden momenteel opgesteld)
2. een **dimensie “ethisch verantwoord sporten”** inbrengen
3. het **afdwingbaar maken van sancties naar de ‘entourage’** van de sportbeoefening: zoals bijv. een passieve medeplichtigheid aan dopinggebruik, passief stimuleren ervan of een soort schuldig verzuim

De problematiek van ethisch verantwoord sporten is blijvend actueel. Het gaat dan niet enkel over de algemeen gekende omkoopaffaires in het voetbal, maar tevens over verschillende wantoestanden en mogelijke problemen in de sport: uitingen van racisme en xenofobie in de sport, het behoorlijk bestuur in sportverenigingen, de fair play in de sport, de omgang met jongeren en kinderen, de maatschappelijke verantwoordelijkheid van sportorganisaties, enzovoort.

Ethiek in de sport is dus een zeer ruim begrip, waarbij de beoordeling van menselijk gedrag aan de orde is.

Middels de Code of Sport Ethics hebben zowel de Raad van Europa als de UNESCO zich ingespannen om meer aandacht voor ethiek in de sport te verkrijgen. Niettegenstaande het juridisch niet-bindende karakter van deze Code wordt het aspect van fair play in de sport op die manier internationaal erkend en wordt de belangrijke rol van sport ten aanzien van kinderen en jongeren benadrukt.

In het Witboek Sport van de Europese Commissie komen ook een aantal aspecten aan bod die onder de noemer ethiek vallen. Zo is één van de punten in het actieplan Pierre de Coubertin dat uitvoering geeft aan het Witboek Sport de bescherming van minderjarigen. Ook corruptie, racisme, geweld, doping zijn thema's die in het Witboek aan bod komen.

Een aantal zaken die men in de rubriek "ethiek in de sport" kan plaatsen, zijn reeds het voorwerp van een juridische regeling.

De volgende beleidsdomeinen vallen reeds onder de nationale wetgeving: drugwetgeving, veiligheid en supportersgeweld, omkoping en mensenhandel en transfersystemen.

Op Vlaams niveau wordt middels het decreet van 24 juli 1996 tot vaststelling van het statuut van de niet-professionele sportbeoefenaar de vrije overgang van sporters en disciplinaire aangelegenheden geregeld.

Middels het Vlaamse Gelijke Kansendecreet poogt de Vlaamse overheid via de Open Coördinatie Methode de verschillende sectoren te stimuleren om maatregelen te nemen ter bevordering van de gelijke kansen, en dit binnen hun eigen werkveld en mogelijkheden.

Een zeer belangrijk initiatief dat vanuit de sportwereld tot stand kwam is de zogenaamde Panathlon-verklaring. Deze verklaring kwam tot stand in de schoot van Panathlon Vlaanderen, die deel uitmaakt van Panathlon International, een niet-gouvernementele organisatie die zich tot doel stelt het sportieve ideaal te realiseren en de culturele en morele waarden ervan vast te leggen om zo de ontwikkeling en de bevordering van het individu alsook de solidariteit tussen mensen en bevolking te bewerkstelligen.

Met de Panathlon Verklaring over ethiek in de jeugdsport, die in Gent op 24 september 2004 werd ondertekend, wil men de positieve waarden in de jeugdsport nastreven.

Tijdens het symposium "Sport op Jongerenmaat" in juni 2006 werd de Panathlon-verklaring centraal gesteld en werden 10 maatregelen voor een jeugdvriendelijke sport voorgesteld. Verschillende sportfederaties en sportclubs ondertekenden deze Panathlon-verklaring.

Dit is het eerste wetgevend initiatief dat door de overheid genomen wordt om meer ethiek in de sport te bekomen.

Beleidsoptreden in dit domein impliceert dat keuzes gemaakt worden met betrekking tot waarden die men in de sport wil beschermen.

Het gaat hier om zowel individuele als collectieve waarden die men vanuit de overheid gestimuleerd wenst te zien in de sportsector.

2.2 Doelstelling

1. Het gedrag in de sport laat soms te wensen over.

Er zijn verschillende voorbeelden van laakbaar gedrag in de sport die geregeld in de actualiteit komen. Voorbeelden zijn: discriminatie, spreekkoren, racisme, misbruik, corruptie, veiligheid en gezondheid, inclusie, diversiteit, fair play, engagement.

De Vlaamse regering wil instrumenten creëren om op dit gedrag invloed uit te oefenen.

Daarbij is de invalshoek van de Vlaamse regering:

- Een **verhoogde aandacht**, door de betrokken actoren, voor ethiek in de sport creëren; het moet bij mensen leven in de praktijk (meer dan een ronkende verklaring);
- Zelf geen **inhoudelijke ethische normen opleggen**;

- De mogelijkheid behouden om **harder op te treden enkel daar waar het nodig is, zoals bij extreme situaties** of mistoestanden;

2. Uit studie en overleg zijn de volgende waarden clusters naar voor gekomen, waarrond de EVS-strategie zou moeten werken:

1. **Gelijke toegang, tolerantie, inclusie (vb. diversiteit, verdraagzaamheid)**
2. **Veilige en vriendelijke, aangename omgeving**
3. **Gezondheid en welzijn**
4. **Verantwoordelijkheidszin en engagement**

3. Het voorgaande komt erop neer dat de problemen die vanuit het waarden-perspectief zouden moeten worden aangepakt, een dubbel luik hebben:

- **Luik 1: dit willen we (positieve boodschap) – een meer zachte aanpak**
 - Men denkt hier aan: inclusie, diversiteit, fair play, engagement; dit is vatbaar voor sensibiliserende en projectmatige steun
- **Luik 2: dit mag niet (optreden als het moet) – een meer harde aanpak**
 - Men denkt hier aan: discriminatie, spreekkoren, racisme, misbruik, corruptie, veiligheid en gezondheid; dit is eventueel vatbaar voor tuchtrechtelijk of repressief optreden

4. De Vlaamse regering wil evenwel **niet te ver gaan** en zal geen inhoudelijke ethische normen van bovenuit op leggen. Wel is het de bedoeling om de aandacht voor de problematiek te verhogen.

5. In de beleidsnota sport 2004-2009 van minister Anciaux werd reeds melding gemaakt van de aandacht die gedurende de beleidsperiode besteed zou worden aan ethiek in de sport, en meer specifiek voor de begeleiding en organisatie van de jeugdsport.

3 Opties

De opties die voorliggen zijn de volgende:

Optie 1: nuloptie : de huidige regelgeving (het decreet van 13 juli 2007 - Medisch Verantwoord Sporten) blijft behouden. Dit betekent dat men uiteindelijk niet tot een actualisering van het concept mvs komt.

Dit betekent tevens dat geen specifieke aandacht besteed zal worden aan een ethisch verantwoorde sportbeoefening en de verantwoordelijkheid die de sportverenigingen en –federaties hierin dienen te dragen.

Optie 2: de actualisering van het concept mvs via directe overheidsregulering

De Vlaamse Gemeenschap past haar regelgeving inzake MVS aan en doet dit door amendering van het decreet van 13 juli 2007 inzake medisch verantwoorde sportbeoefening, of door amendering van diverse bestaande wetgevende instrumenten, of nog, door het uitvaardigen van één of meerdere op zich staande wetgevende initiatieven.

Er wordt inhoudelijk een keuze gemaakt en op grond daarvan worden een aantal ethische kwesties voor de sport geregeld. Er kunnen daarbij verschillende actoren als doelgroep geïdentificeerd worden. De na te leven normen worden gehandhaafd op decretaal niveau (bijvoorbeeld via tuchtrechtelijke of administratieve weg). Deze optie staat gelijk met een harde aanpak, waarbij een aantal regels opgelegd die door de sportverenigingen en –federaties op de voorgeschreven wijze dienen nageleefd te worden.

Zo kunnen nieuwe regels toegevoegd worden mbt discriminatie in de sport via een rechtstreekse aansturing vanuit de overheid.

Optie 3: de actualisering van het concept mvs zonder overheidsregulering en via zelfregulering

De regeling van het ethisch verantwoord sporten dient via zelfregulering door de sportwereld zelf tot stand te komen. Gelet op de wijze waarop sport is georganiseerd (via het verenigingsleven) kan de overheid, teneinde de sportverenigingen te helpen bij of aan te sturen tot zelfregulering, een aantal initiatieven nemen door middel van projecten of campagnes tot sensibilisering. Deze optie staat gelijk met een zachte aanpak.

Optie 4: de actualisering van het concept mvs in een combinatie van overheidsreglementering en zelfregulering

Deze optie is een gecombineerde aanpak van harde en zachte maatregelen.

De Vlaamse Gemeenschap past haar regelgeving inzake MVS aan en doet dit door amendering van het decreet van 13 juli 2007 inzake medisch verantwoorde sportbeoefening, of door amendering van diverse bestaande wetgevende instrumenten, of nog, door het uitvaardigen van één of meerdere op zich staande wetgevende initiatieven.

Er worden geen inhoudelijke ethische normen van bovenuit (i.e. van overheidswege) opgelegd. Tegelijkertijd wordt er wel een verplichting op de sportverenigingen gelegd om aandacht te besteden aan ethische kwesties. De overheid en de sportverenigingen werken samen in het formuleren en uitwerken van aandachtspunten op het gebied van het ethisch verantwoord sporten. Dit geschiedt in een gecoördineerde strategie middels de zogenaamde “open coördinatiemethode”.

Een voordeel in een dergelijke aanpak is dan men het beleid telkens actueel kan houden en mee kan evolueren met thema's die op een bepaald ogenblik als prioritair beschouwd dienen te worden. Ook

heeft de overheid de flexibiliteit om de richtsnoeren te moduleren naargelang de invalshoek of de sportsector die aan de orde is.

Naar handhaving toe, heeft de aanpak eveneens een aantal voordelen. Het niet naleven van de richtsnoeren door de betrokken sportverenigingen zal niet leiden tot een harde juridische sanctie. Er zijn dan ook geen ingrijpende handhavingssystemen nodig. Toch zal het gehele proces de aandacht voor de ethisch verantwoorde sportbeoefening vergroten en zal er transparantie zijn over de thema's waaraan sportverenigingen geacht worden aandacht te besteden. De handhaving hiervan geschiedt dan vooral op grond van verantwoording via rapportage door de sportverenigingen, een vorm van publiciteit en zogenaamde "peer" druk.

Voor een prioritair agendapunt, zoals de entourage in de sport, wordt een verdergaande verplichting opgelegd aan de sportverenigingen om, in de eigen interne regelingen, tuchtrechtelijk maatregelen te voorzien. Deze verplichting wordt gehandhaafd via administratieve sancties ten aanzien van de nalatige sportvereniging.

Via deze benadering kunnen onder andere de sportverenigingen gestimuleerd worden via het uitvaardigen van richtsnoeren, waarbij via een jaarlijks of meerjaarlijkse rapportering de verwezenlijkingen gemeld worden.

Tevens kan een verplichting ingesteld worden om tuchtrechtelijke sancties op te nemen tegen de entourage van sporters.

4 Effecten

4.1 Doelgroepen en betrokken partijen

De actoren waarop men zich richt:

- Sporters
- Sportverenigingen
- Sportfederaties
- Coaches
- Artsen
- Begeleiders
- Stafmedewerkers
- Sponsors
- Scheidsrechters
- Officials
- Familieleden
- Fans
- Makelaars
- Managers
- Media

4.2 Optie 1: nuloptie

Directe effecten

Er is geen vooruitgang op het vlak van ethisch verantwoord sporten.

Verdelingseffecten

De ethiek in de sport verliest.

Geen aanpassingskosten als gevolg van het wijzigen van de interne regelgeving.

Indirecte effecten

Eventueel afhaken van de publieke opinie.

Slechte invloed op de jeugd.

Eventueel commerciële schade voor de sport.

Besluit

Optie 1 is volledig in tegenspraak met een moderne visie op de sport en, in het bijzonder, op de ethiek in de sport. Er worden geen inspanningen geleverd om morele waarden in de sport op de voorgrond te plaatsen en de aandacht te vestigen op een meer ethisch verantwoorde sportbeoefening.

De voortrekkersrol die Vlaanderen heeft inzake dopingpraktijken, wordt niet doorgetrokken tot andere en bredere ethische kwesties.

4.3 Optie 2: de actualisering van het concept via directe overheidsregulering

Directe effecten voor de doelgroepen

De ethische dimensie in de sport wordt vergroot.

De sportfederaties worden niet echt voor hun verantwoordelijkheid geplaatst, omdat vooral de overheid het voortouw neemt

Verdelingseffecten

Ethiek krijgt aandacht in de sport.

Vertrouwen in de sport groeit.

De vrijwillige sportbeweging (vrijheid van vereniging) krijgt niet veel ruimte.

De overheid legt in zeker zin normen inzake ethiek via juridische weg op, wat in beginsel tegenstrijdig is met de aard van ethische normen.

Een aantal juridische complicaties blijft bestaan.

De doelgroepen zijn niet duidelijk afgelijnd.

Handhavingsproblemen blijven bestaan. Wellicht zal men moeten teruggrijpen naar tuchtrechtelijke en/of administratieve sancties. Er zullen problemen rijzen inzake rechtsbescherming.

Indirecte effecten

Vlaanderen blijft een voortrekkersrol spelen in sport-ethische kwesties.

Besluit

Gelet op het feit dat het niet zeer opportuun is om als overheid een ethiek op te leggen via afdwingbare juridische normen en gelet op de mogelijke juridische risico's, is optie 2 niet de beste optie.

4.4 Optie 3: de actualisering van het concept mvs zonder overheidsregulering en via zelfregulering

Directe effecten voor de doelgroepen

De ethische dimensie in de sport wordt vergroot.

De sportfederaties, inclusief alle andere betrokkenen in de sport, worden voor een zeer grote verantwoordelijkheid (responsabilisering) geplaatst.

Verdelingseffecten

Ethiek krijgt aandacht in de sport.

Vertrouwen in de sport groeit.

De vrijwillige sportbeweging (vrijheid van vereniging) krijgt veel ruimte.

Er wordt geen ethiek van bovenuit opgelegd.

Minder juridische complicaties.

De doelgroep is niet geheel duidelijk.

Men kan te maken hebben met een onevenwichtige toepassing van ethische normen (de aandacht voor EVS is afhankelijk van de "goodwill" van de betrokken actoren).

De overheid moet in beginsel niet handhaven. Toch blijven handhavingsproblemen bestaan, omdat het niet zeker is dat de sportwereld zelf de normen zal handhaven. De overheid heeft in beginsel weinig handhavingsinstrumenten.

De zelfregulering zal moeten gepaard gaan met informatie en sensibiliseringscampagnes.

Indirecte effecten

Vlaanderen kan op die manier een voortrekkersrol spelen in sport-ethische kwesties.

Er is een flexibiliteit naar oplossingen toe: zoals bijvoorbeeld een gedragscode, informatiecampagnes, etc.

De ethiek in de sport staat of valt met de wil van de sportfederaties.

Besluit

Er is niet noodzakelijk een verband met het mvs-kader. De overheid mist in belangrijke mate een vorm van sturing en controle. Er blijven vragen of het beleid zal gerealiseerd worden. Wellicht is dit niet de beste optie.

4.5 Optie 4: de actualisering van het concept mvs in een combinatie van overheidsreglementering en zelfregulering

Directe effecten voor de doelgroepen

De ethische dimensie in de sport wordt vergroot.

De sportfederaties worden voor een zeer grote verantwoordelijkheid (responsabilisering) geplaatst, naast de bestaande (mvs en doping)

De entourage in de sport kan op een meer gerichte manier worden aangepakt.

Verdelingseffecten

Ethiek krijgt aandacht in de sport.

Vertrouwen in de sport groeit.

De vrijwillige sportbeweging (vrijheid van vereniging) krijgt veel ruimte, maar een vorm van overheidscontrole blijft behouden.

Er wordt geen ethiek van bovenuit opgelegd.

Minder juridische complicaties.

Handhavingproblemen worden genuanceerd benaderd. Er is geen grote belasting inzake handhaving voor de overheid.

Een aangepaste en probleemgerichte benadering per gevisieerd onderwerp blijft mogelijk.

Indirecte effecten

Vlaanderen blijft een voortrekkersrol spelen in sport-ethische kwesties.

Er bestaat een maximale hoeveelheid aan soorten onderwerpen en oplossingen.

Een grote mate van flexibiliteit in regelingsaanpak.

Besluit

Er kan een band met het mvs-kader gezocht worden, wat een logische keuze lijkt.

Het biedt de meeste mogelijkheden om een complexe problematiek flexibel en aangepast te benaderen.

Vergelijkingstabel van alle effecten van optie

Doelgroepen en betrokken partijen	Kosten	
	Omschrijving	Schatting
Vlaamse overheid	Uitvaardigen richtsnoeren	Relatief kleine extra werklust, gezien reeds bestaande opmaak prioriteiten voor sportbeleidsplannen van de sportfederaties. Wordt binnen bestaande kader en personeelsbestand mee opgenomen.
Sportfederaties	Opnemen richtsnoeren in beleidsplannen => Extra manuren voor uitwerking richtsnoeren => Extra communicatie naar clubs toe rond de richtsnoeren => Extra opvolging van rapportering clubs	 => +/-1/2u/fed => +/-2u/fed + kost communicatie => +/-1/2u/fed € 17.955 ((4x65€x63)+(25x63))
Sportverenigingen	Toepassing richtsnoeren in werking van de club Rapporteringsplicht naar sportfederaties	Extra werkdruk vrijwilligers in clubs=> geen extra kostprijs Gemiddelde verwachte kostprijs voor rapport: +/- 13.000 clubs (maximaal) x 20 = € 260.000
Totaal		Euro 277.955

Deze geschatte kost gaat uit van de veronderstelling dat alle Vlaamse sportclubs instappen in de open coördinatiemethode. Echter, indien de sportverenigingen de vooropgestelde richtsnoeren implementeren in hun werking, hebben deze meer kans op het verkrijgen van subsidiëring voor de uitvoering van het beleid.

De meerkost situeert zich vooral in bijkomende invulling in beleid en rapportering, die echter onderdeel uitmaken van het globale beleid en aldus geen nieuwe, op zich staande kost betekent voor noch de sportvereniging, noch de sportfederatie.

4.6 Keuze en motivering van optie 4: een combinatie

Een combinatie van verschillende beleidsinitiatieven, is te verkiezen.

Op die manier kan men, *in abstracto*, de **doelstellingen** van het beleid van de Vlaamse overheid realiseren:

- Een voorbeeldfunctie vervullen
- Een zuivere sport
- Autonomie en verantwoordelijkheid geven aan de sportwereld
- Kunnen ingrijpen als het misloopt
- Ingrijpen eventueel via tuchtrechtelijk optreden

Men behoudt tegelijkertijd een grote mate van **flexibiliteit** en men vermijdt al te grote **juridische** complicaties.

De **inhoud** van de problemen die men achtereenvolgens wil aanpakken, vertonen een grote verscheidenheid, zodat een genuanceerd en flexibel optreden vereist is bij het leggen van de beleidsaccenten. Men kan ook zeer punctueel en probleemgericht tewerk gaan, in het algemeen geformuleerde kader.

Ook op het vlak van de **technische uitvoering** kan men met de nodige flexibiliteit werken. Men kan conceptueel aansluiting zoeken met het **decreet mvs**. Daarnaast kan men andere beleidskaders gebruiken.

Voor wat betreft de **entourage**, kan men via de tuchtregelingen van de sportverenigingen werken.

5 Uitwerking, uitvoering en monitoring

5.1 Juridisch-technische uitwerking

Er zal een "decreet ethisch verantwoord sporten" worden opgesteld, in de vorm van een wijzigingsdecreet. Het decreet van 13 juli 2007 inzake medisch verantwoorde sportbeoefening wordt gewijzigd. In dit decreet worden aspecten "EVS" ingevoerd, wat conceptueel passend is en een breed toepassingsgebied mogelijk maakt. De Vlaamse Regering zal de datum bepalen waarop de bepalingen van het decreet in werking zullen treden.

De uitvoering van de bepalingen komt tot stand via de open coördinatie methode (OCM).

1) Open coördinatie methode

De methode die in het kader van de genomen beleidsopties het meest werkzaam is, is de zogenaamde 'open coördinatiemethode' (OCM). Deze methode is niet nieuw en is succesvol in beleidsdomeinen die zich lenen tot een meer zacht sturende reguleringsaanpak.

Open coördinatie is een dynamisch en cyclisch leerproces waarbij expliciete, duidelijke en onderling overeengekomen richtsnoeren (*i.e. formulering van een richting die de geadresseerden moeten volgen met het oog op het bereiken van een vooropgestelde doelstelling*) worden gedefinieerd, waarna 'benchmarking' en 'peer review' de verantwoordelijken uit de sportsector in staat stelt kennis te nemen van de beste praktijken en hieruit te leren om ze eventueel aangepast te implementeren.

Essentieel aan de OCM is dat de verschillende betrokken actoren gezamenlijk doelstellingen afspreken, waarna elk van hen verantwoordelijk is voor de realisatie ervan binnen het eigen bevoegdheidsdomein. De verschillende partners

kunnen vanuit hun eigenheid bepalen hoe ze die doelstellingen zullen nastreven en realiseren.

Het succes van de OCM is gekoppeld aan de mogelijkheid tot het uitwisselen van goede praktijken. Bij deze methode worden de betrokkenen door elkaar beoordeeld en is de rol van de overheid beperkt tot toezicht.

De OCM is dus voornamelijk gebaseerd op:

1. de gezamenlijke vaststelling van de te bereiken doelstellingen;
2. gezamenlijk gedefinieerde richtsnoeren;
3. benchmarking en peer review, m.a.w. vergelijking van de prestaties van betrokkenen en uitwisseling van optimale praktijken.

De keuze voor OCM werd in de eerste plaats ingegeven door het onderwerp: ethiek in de sport. Deze materie kan niet gevat worden in harde regelgeving, maar leent zich uitstekend tot een zachtere aanpak, genuanceerd en flexibel.

Bovendien is de sportsector zelf het beste geplaatst om de mogelijkheden voor een verhoogde aandacht voor ethisch verantwoorde sportbeoefening te beoordelen. Binnen de eigen mogelijkheden kunnen vanuit de sportsector vervolgens aangepaste maatregelen genomen worden die een wezenlijk verschil maken om het sporten in Vlaanderen op een meer ethisch verantwoorde wijze te laten gebeuren. Zo wordt een positieve gedrags- en mentaliteitsverandering van onderuit bewerkstelligd, wat te verkiezen is boven een moraliserende vinger van bovenaf.

2) Koppeling aan subsidiëring

Het onderhavige ontwerp voorziet dat in de subsidiëring van de sport rekening kan worden gehouden met de principes van ethisch verantwoorde sportbeoefening.

Dit is uiteraard een middel voor de Vlaamse overheid om de sportverenigingen verder te sensibiliseren en te responsabiliseren.

Het huidige ontwerp heeft op zich niet tot doel om een basis te vormen voor de subsidiëring van sportverenigingen op het vlak van het ethisch verantwoord sporten, maar wenst wel het thema te verankeren in de huidige en toekomstige uitvoeringsbesluiten bij de sportdecreten en projectreglementen. Zo dient gedacht te worden aan het decreet van 13 juli 2001 houdende de erkenning en subsidiëring van de Vlaamse sportfederaties, de koepelorganisaties en de organisaties voor de sportieve vrijetijdsbesteding. De vernieuwde ontwerpen van uitvoeringsbesluiten zorgen ervoor dat, in het uitstippelen van de prioriteiten van de Vlaamse Gemeenschap in de subsidiëring van de sportfederaties, met het ethisch verantwoord sporten rekening zal worden gehouden. Hierbij kan aandacht uitgaan naar het onderschrijven en implementeren van de Panathlon-verklaring. Ook een koppeling aan de subsidiëring van de sport via het decreet van 9 maart 2007 houdende de subsidiëring van gemeente -en provinciebesturen en de Vlaamse Gemeenschapscommissie voor het voeren van een Sport voor Allen – beleid zal gerealiseerd worden via het nieuwe uitvoeringsbesluit op de impulssubsidies. Daarnaast houdt ook het nieuwe reglement voor de projectsubsidies voor het jeugdvoetbal hiermee rekening.

5.2 Handhaving

1) Open coördinatie methode in de praktijk

De Vlaamse overheid formuleert, in samenspraak met de sportsector, richtsnoeren. Deze worden door de regering bekrachtigd. Ook de termijn waarbinnen ze moeten gerealiseerd worden, wordt bepaald door de regering. Vervolgens kunnen de sportverenigingen er op het terrein mee aan de slag.

Na het verstrijken van de vooropgestelde periode, rapporteren de sportverenigingen over hun implementering van de richtsnoeren aan de bevoegde administratie. De administratie evalueert de inhoud van deze verslagen, desgewenst kan zij hiervoor beroep doen op een daarvoor samen te stellen overlegcomité (sportsector; kabinet; administratie; Panathlon;...). Vervolgens wordt alle informatie gebundeld tot een tussentijds verslag.

Het naar buiten brengen van de resultaten en het uitwisselen van goede praktijken is bepalend voor het succes van de methode, hierin ligt de kern van de handhaving. Immers, alle sportfederaties kunnen publiek kennisnemen van elkaanders resultaten. Op deze wijze wordt de sociale druk of "peer" druk opgevoerd om het gepaste gedrag binnen de sportverenigingen na te streven en Het cyclisch karakter zorgt voor de handhaving.

Op basis van de evaluatie van deze rapporten worden nieuwe of aangepaste richtsnoeren opgesteld die telkens inspelen op de actuele noden in de maatschappij en meer bepaald de sportsector.

2) Koppeling aan subsidiëring

Door de verankering van het principe van ethisch verantwoord sporten in de huidige en toekomstige uitvoeringsbesluiten bij de sportdecreten en projectreglementen, zal de desbetreffende bevoegde overheid rekening houden met het gevolg dat hieraan wordt gegeven aan de hand van de beoordeling van de subsidieaanvragen. Dit kadert binnen de bestaande subsidiëringprocedures en betekent geen extra personeels-, opleidings- of communicatielast.

Voor de specifieke problematiek van de **entourage** kan men terugvallen op het interne tuchtrecht van de sportverenigingen. Om de sportverenigingen tot het ontwikkelen van intern tuchtrecht te dwingen, worden de bestaande administratieve sancties uit het bestaande decreet medisch verantwoord sporten gehanteerd.

5.3 Evaluatie

De overheid zal op constante basis de specifieke Vlaamse initiatieven moeten evalueren. Wellicht is het zo dat een EVS-beleid enige tijd moet krijgen om zich te kunnen bewijzen.

De sportverenigingen zullen een rapport moeten voorleggen aan de Vlaamse Regering over de belangrijkste maatregelen die genomen zijn om het beleid ten uitvoer te leggen. Op basis van de gevoerde evaluatie van deze rapporten zullen nieuwe of aangepaste richtsnoeren opgesteld worden die inspelen op de bestaande situatie en de actuele noden en problemen.

De bijkomende administratieve lasten situeren zich eventueel op het vlak van de rapportage (nalezen van rapporteringen) en het houden van eventuele ontmoetingen met de verschillende actoren in de sportwereld die een verantwoordelijkheid dragen voor het EVS-beleid.

6 Consultatie

Er is ruim gecommuniceerd tussen de administratie die verantwoordelijk is voor het medisch verantwoord sporten. Er werd ook een beroep gedaan op deskundigen.

Concreet is er gewerkt met een stuurgroep, die bestond uit een vertegenwoordiging van de administratie CJSM, meer bepaald leden van het Team Medisch Verantwoord Sporten, een vertegenwoordiging van het Kabinet van de Minister van Sport, en een deskundige van de Faculteit Rechtsgeleerdheid van de KULeuven.

De Sportraad werd geconsulteerd bij de opmaak van dit decreet en haalde een aantal thema's aan die voor haar belangrijk zijn:

- Kinderen (welke sporten wel of niet voor kinderen; welke omstandigheden; leeftijden, ...): dit element wordt niet rechtstreeks opgenomen in het decreet. Het is voornamelijk de bedoeling om de sportverenigingen en –federaties te sensibiliseren en stimuleren om binnen hun eigen autonomie acties te ondernemen en meer aandacht hieraan te besteden.
- Verboden substanties, doping: naar entourage toe + toepassen en handhaven leeftijds grenzen (leeftijdsgrenzen voor verboden substanties?)
- Discriminatie en inclusie (het niet kunnen meedoen van tal van groepen; diversiteit): dit betreft voornamelijk het uitsluiten van verschillende doelgroepen zoals mensen met een verschillende etnisch-culturele achtergrond, mensen met een handicap, kansarmen, enzovoort. Het aspect van bewuste en onbewuste discriminatie in de sport vormt een onderdeel van een bewuster beleid rond ethiek in de sport.

Deze stuurgroep heeft alle mogelijke problemen en opties onderzocht. Aan de hand van voortgangsrapporten binnen de stuurgroep werd de problematiek duidelijk afgebakend en regelmatig teruggekoppeld met de Minister van Sport en diens medewerkers.

7 Overige informatie voor de Inspectie van Financiën

Het decreet heeft geen budgettaire implicaties.

Door middel van richtsnoeren inzake ethisch verantwoorde sportbeoefening, die de Vlaamse Regering jaarlijks of meerjaarlijks zal opstellen zullen de sportverenigingen erop gewezen worden op het belang van ethische overwegingen in de sport en zullen zij in hun beleid hier rekening mee moeten houden.

Er zullen dus geen nieuwe specifieke subsidiëeringsmechanismen opgesteld worden, maar binnen de bestaande decreten en reglementen, zal het ethisch criterium mee in overweging genomen worden bij de beoordeling van de toekenning van subsidies.

8 Samenvatting

Het decreet van 13 juli 2007 inzake medisch verantwoorde sportbeoefening wordt aangepast en uitgebreid met een luik ethisch verantwoorde sportbeoefening.

Er wordt hierbij naar een combinatie gestreefd tussen overheidsregulering en zelfregulering.

Voor wat betreft de EVS-problematiek, zal de overheid een aantal richtsnoeren uitvaardigen die vervolgens door de sportverenigingen in hun beleid moeten omgezet worden. Deze richtsnoeren worden gehandhaafd via de open coördinatiemethode. Dit verplicht de sportverenigingen om te rapporteren over de implementatie van de richtsnoeren. Dit proces leidt tot “peer” druk.

Ten aanzien van de entourage wordt een iets strengere aanpak nagestreefd. De sportverenigingen worden verplicht om ten aanzien van de leden van de entourage van de sporter tuchtrechtelijke maatregelen uit te werken. Doen de sportverenigingen dat niet, dan staan zij bloot aan administratieve sancties opgelegd door de overheid.

9 Contactinformatie

Departement Cultuur, Jeugd, Sport en Media

Afdeling Beleid en Beheer

Astrid Vervae

Arenbergstraat 9

1000 Brussel

Tel: 02/553.69.22

Astrid.vervaet@cjsm.vlaanderen.be